

HELYI
ESÉLYEGYENLŐSÉGI
PROGRAM
**TISZASÜLY KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

2013-2018.

FELÜLVIGYGÁLAT : 2015. JÚLIUS 13.

TARTALOMJEGYZÉK

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	2
Bevezetés.....	2
A település bemutatása.....	2
Értékeink, küldetésünk.....	4
Célok.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	7
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	23
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	29
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	34
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	36
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	38
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	39
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	39
1. A HEP IT részletei.....	39
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	41
A beavatkozások megvalósítói.....	41
Jövőképünk.....	43
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	44
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP-IT).....	48
3. Megvalósítás.....	49
A megvalósítás előkészítése.....	49
A megvalósítás folyamatai.....	49
Monitoring és visszacsatolás.....	51
Nyilvánosság.....	51
Érvényesülés, módosítás.....	52
4. Elfogadás módja és dátuma.....	53

****A 2015. évi felülvizsgálat megállapítása szerint a fenti pontban szereplő adatok tekintetében az alábbi adatváltozások következtek be: melyet a Helyi Esélyegyenlőségi Programban *-al és dőlt betűvel jelzünk.***

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Kormány rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tiszasüly Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Önkormányzat vállalja, hogy az

- elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.
- Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartói-ra.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

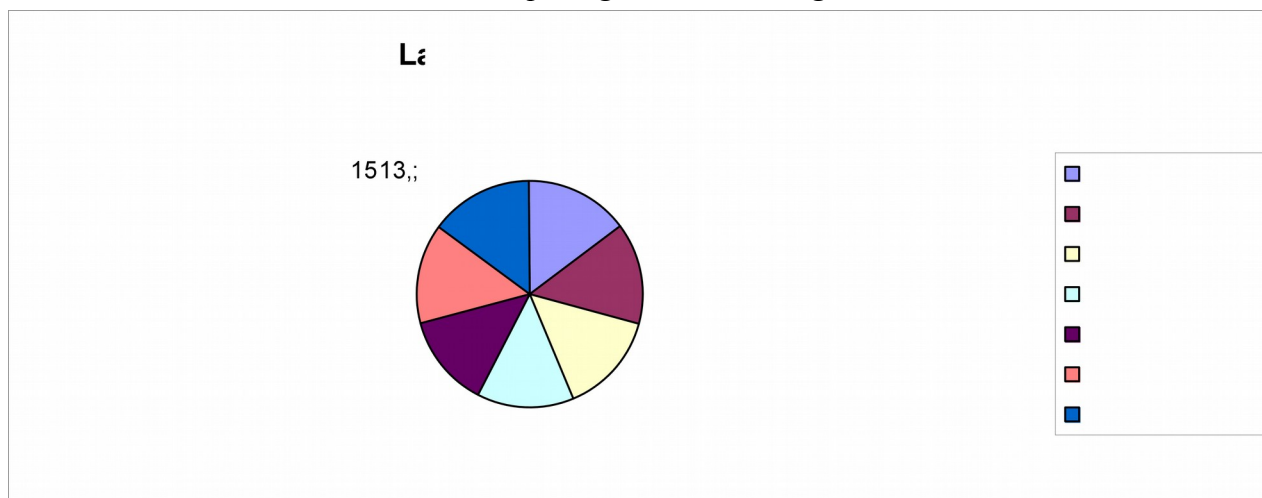
1. kép Tiszasüly település

Tiszasüly község Jász-Nagykun-Szolnok megye északi határán fekszik, a Tisza jobb partján, Szolnoktól mintegy 40 km-re.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

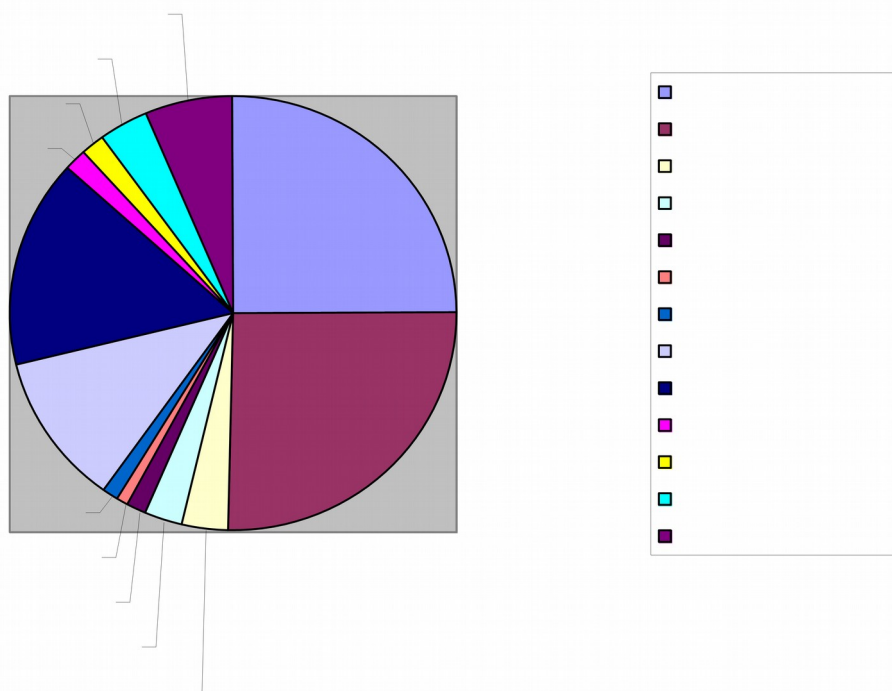
**Tiszasüly lakosságszáma és korcsoport szerinti megoszlása az elmúlt évben az alábbiak szerint alakult.*

**Lakónépesség száma az év végén*

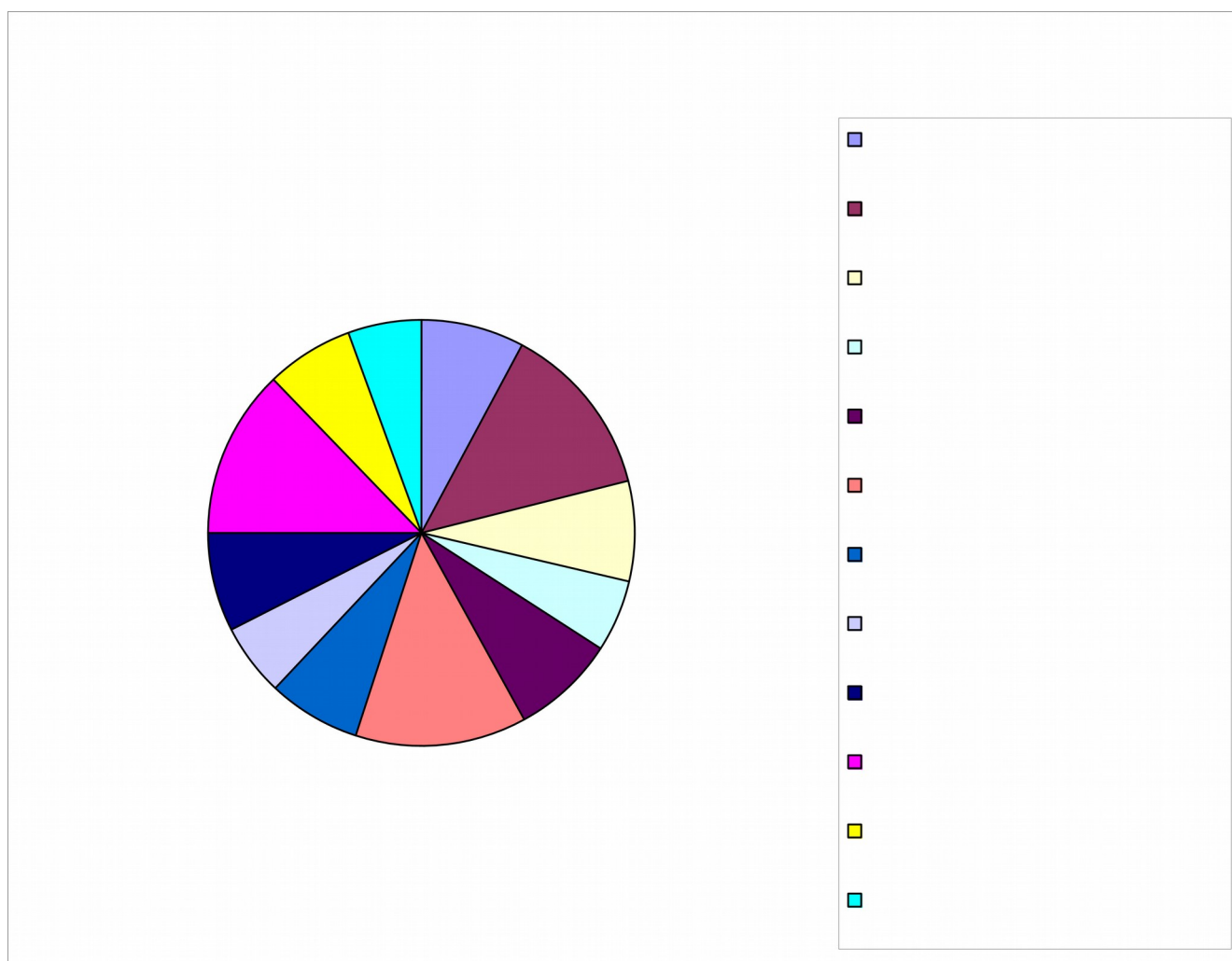
Forrás: Teir: Interaktív kereső/KSH/

201:

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

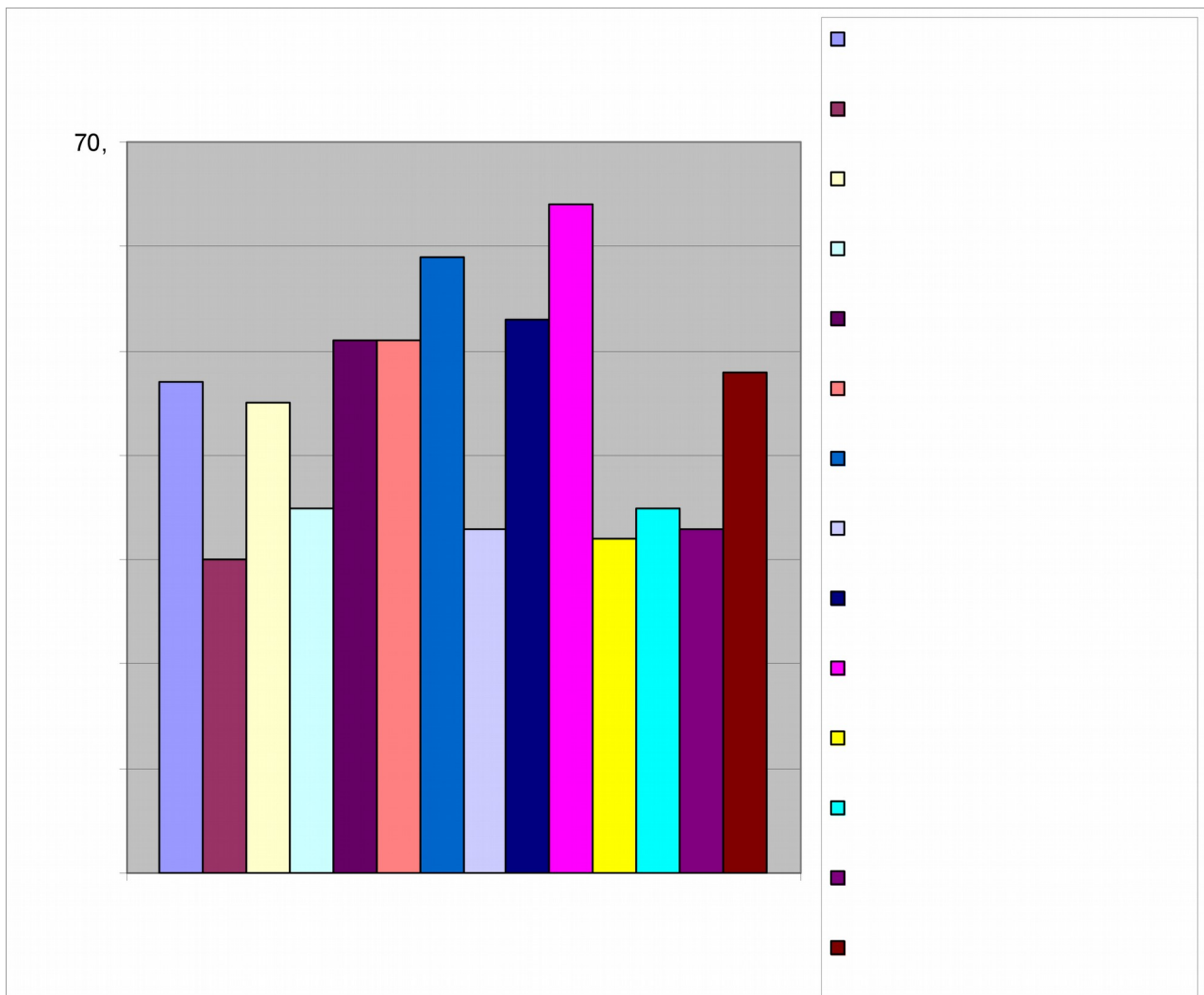
**Öregedési Index*

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból jól látható, hogy az öregedési index felbontásban a 65- év felettek az idősebb korosztály túlnyomó létszámban van. Fokozottabb ellátásra van szükség.

**Belföldi Vándorlások*

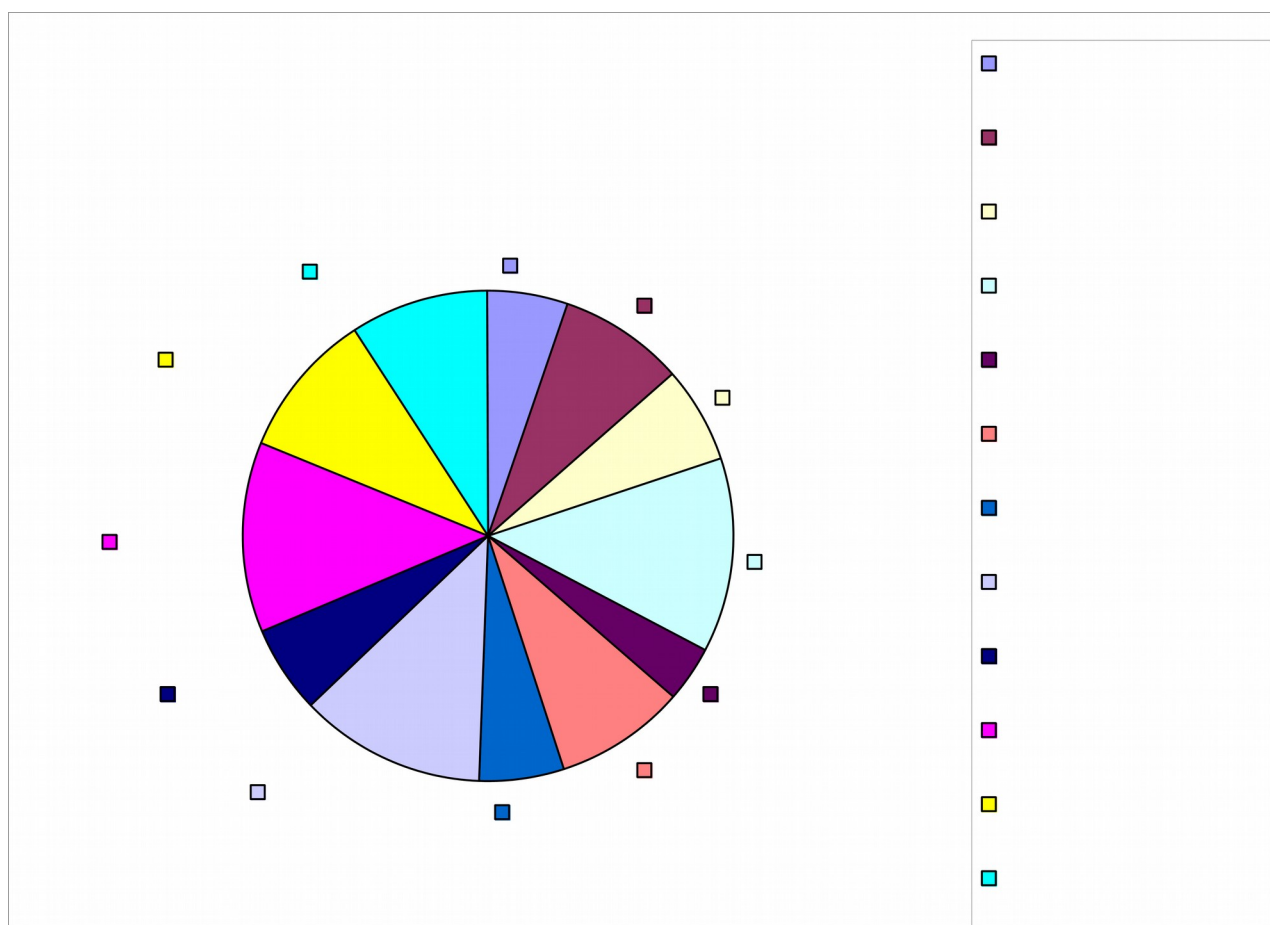

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR 2012-2013 évben

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg
2007			
47	30	17	
2008	45	35	10
2009	51	51	0
2010	59	33	26
2011	53	64	-11
2012	32	35	-3
2013	33	48	-15

**Tiszasüly településre való költözés/vándorlás negatív mutatót tartalmaz. Infrastruktúra szempontjából a település jó, a legközelebbi város messze (Szolnok 40 km-re) található. Nagy tendenciát mutat a halálazások száma a településen.*

**Természetes Szaporodás*

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Év	Élve születések száma	Halálozások száma Természetes szaporodás(fő)	
2008	12	19	-7
2009	14	29	-15
2010	8	20	-12
2011	12	28	-16
2012	13	28	-15
2013	22	21	1

**Településünkön a népességet figyelhetően csökkenés mutatkozik meg, magas a halálozások száma a születések száma pedig kicsi. A népesség szám csökkenése a természetes fogyás következménye.*

Történelme:

1311-ben egy egyházi dézsmaösszeírás említi a települést először. Ebben az időszakban, a XIV. század elején a falu és környéke egy nógrádi nemes, Fogarasi Gergelyé volt, aki fiú utód híján két lányára, Erzsébetre és Amáliára örökíti súlyi birtokait.

1325-ben a falu Tiszaroffal együtt az Aba nemzetségbeli Kompolthy András, fiai Péter és István birtokába kerül 1250 aranyforint ellenében. Innentől kezdve Tizzasüly a XVI. század elejéig a Kompolthyak birtokában marad.

Történelmi eseményként 1480-1490 között a tizzasülyi templom szentélyének gótikus kibővítésére került sor. A befejezés évszáma a templom boltozatának zárókövében olvasható.

1730 környékén Tizzasüly szinte teljesen elnéptelenedett, majd ezután Kőtelek pusztája lett. Innen-től Pusztasülynek nevezték.

1872. március 5-én Pusztasüly elszakad Kőtelektől és Tizzasüly néven hivatalosan is önálló községgé alakult.

A település körül igen sok mesterséges halastó található. Egyébként is jó horgász hely, hiszen északról a Tisza, nyugatról a Jászsági Főcsatorna, délről pedig a Tisza egyik holtága határolja. A község a Tisza-tótól délre kb. 20 km-re fekszik.

Római Katolikus templom

A műemlék római katolikus templom szentélye talán még korábbi eredetű is lehet. A település határában lévő Éhalom területén honfoglalás kori kettős sírt találtak, amelyben egy férfi és egy nő holtteste feküdt. Mindkettőjük koponyája lékelve volt, amelyet túléltek. A becsontosodás ma is látható a koponyákon. A lelet a szolnoki múzeumban látható.

A nagy külterülettel rendelkező településen mindig a mezőgazdaság volt a meghatározó gazdasági tevékenység. A falu lélekszáma 1950-ig nőtt (3700 fő), majd fokozatosan csökkent, jelenleg 1900 körül van. 1950-ig működött a községben egy fűrészmalom, amely a Tiszán leúsztatott fenyőfát dolgozta fel.

A község igen kedvezőtlen gazdasági helyzetű, a legközelebbi város Szolnok, vasútállomása nincs. A rossz talajadottság, a szélsőséges időjárás a mezőgazdasági termelést gazdaságtalanná teszi. A régi rizstelepek helyén mesterséges halastavak létesültek. A település a Tisza-tó közelében van (kb. 20 km), a Tisza-gáton aszfaltozott kerékpárút vezet odáig. Sok régi házat vásároltak a faluban üdülő vagy lakás céljából. A község lakhatóságát szolgálja az útalapok építése, a telefon-, a gáz-, a szennyvízcsatorna hálózatának kiépítettsége.

A műemlék római katolikus templom felújítása és restaurálása folyamatban van. Említésre méltó ipari műemlék a sajfoki belvízátemelő szivattyútelep. Ez a telep az ország első belvízátemelő szivattyúja volt, 1876-ban épült. Gőzgépe, szivattyúja még ma is üzemképes.

A község határában bányásszák a híres kolopi gyógyiszapot, mely gyógyhatása révén szerzett országos hírnevet. Véges Sándor tiszasülyi földbirtokos 1892-ben kolopi birtokán nagy itatókutakat akart ásatni, és a véletlen folytán gyógyvízre leltek. Az elbeszélések szerint a víz gyógyító hatására úgy jöttek rá, hogy az egyik beteg bivaly a kifolyó vízben néhány fürdés után meggyógyult. A kutat befedték és vizét, mint ásványvizet árusításra is engedélyezték. A korabeli vélemények szerint a „kénes-földes-sós ásványvizek” közé tartozó vizet kénes gyógyvíznek írták le még 1893-ban is, megállapítva, hogy a gyógyvíz mind fürdő-, mind ivókúrára alkalmas.

A kút a korabeli állítások szerint Európa kénhidrogénben leggazdagabbjának számított, szerepelt az 1896-os országos kiállításon is, ahol elismerő oklevelet nyert. A rádiumot is tartalmazó anyag után a századfordulón Karlsbad is érdeklődött. 1912-től többször szállítottak a budapesti Császárfürdőbe és Sátoraljaújhelyre. Az I. világháború előtt a kútnál kialakított egyszerű fürdőnél Véges Sándor épített különböző létesítményeket. 1934-től már autóbusz is szállított vendégeket a Szolnok-Tiszasüly közötti úton a fürdőig. A II. világháború idején elpusztultak a fürdő létesítményei. A következő években csak a kút, az örlőberendezés, a raktár, és a gondnoki lakás maradt meg Kolopon. Az 1950-es években a Fővárosi Fürdőigazgatóság Központi Igazgatósága vette át az iszap termelését, amely 10 tonnánként 4,18 mg rádiumot tartalmaz, sugárzáson alapuló gyógyhatása igen jó. Fontos tulajdonsága még, hogy plasztikus, jól kenhető. 1920 óta a budapesti Gellért gyógyfürdő is használja. Évente mintegy 30 ezer beteg veszi igénybe gyógyulás céljából.

Ez az iszap a főváros fürdőiben Szent-Gellért gyógyiszap néven kerül felhasználásra.

Tisasüly Szivattyútelep

****A Tisasülyről a Tisza gáton Kiskörére vezető kerékpárút mentén fekszik az ország első belvízát-emelő szivattyútelepe, amely ipari műemlék. 1877-ben alakult.***

A szinte még érintetlen, a természetes szépségét mutató Tisza nagy lehetőséget jelent.

Tisasüly Művelődési Ház.

**Az akadálymentesítés nem megoldott, pályázati forrás felkutatása szükséges a megvalósításhoz.*

Településünk nevezetességei:

- középkori eredetű műemlék templom;
- „Éhalom” nevű kiemelkedés, domb, ahol az 1960-as években népvándorlás kori sírokat tártak fel.
- Kolopi gyógyiszap
- Sajfoki belvízátemelő szivattyútelep

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

**Településünk küldetésének tekinti a kirekesztettséggel fenyegetett társadalmi csoportok, valamint a sérülékeny társadalmi rétegek esélyegyenlőségének növelését, törekszünk ezen csoportok integrációjának elősegítésére, társadalmi felzárkózásuk, felzárkóztatásuk támogatására.*

Tiszasüly Község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Tiszasüly Község Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Tiszasüly Község Önkormányzat alapvető célja, hogy községünk olyan település legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek:

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Kormány rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Kormány rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

Magyarország Alaptörvénye XV. cikk	(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. (3) A nők és a férfiak egyenjogúak. (4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. (5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.
---	--

- 1991.évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (továbbiakban: Flt.)
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és egyes szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.)
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról	„4. § Az egyenlő bánásmód követelményét a) a magyar állam, b) a helyi és kisebbségi önkormányzatok, ezek szervei, ... jogviszonyaik létesítése során, jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani.”
---	---

- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól szóló (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (továbbiakban: Mötv.)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkntv.)
- **(362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól)*
- **A 2015. évi felülvizsgálat megállapítása szerint a fenti pontban szereplő adatok tekintetében az alábbi adatváltozások következtek be: 362/2004. (XII. 26.) Kormányrendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól hatályon kívül helyezték.*

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

**A helyi szabályozásra jellemző, hogy Tiszasüly község rendelkezik rövid - és hosszú távú stratégiai, illetve tervezési programokkal, melyek egyes elemeikben érintik az esélyegyenlőségi célcsoportokat. Rendelkezik továbbá valamennyi önkormányzati feladatellátást szabályozó helyi rendelettel.*

A Képviselő-testület az ellátások rendszerét az alábbi rendeletekben szabályozza:

- **a települési támogatásról és az egyéb szociális ellátásokról szóló 6/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet,*
- *a gyermekvédelem helyi szabályozásairól szóló 5/2013. (II.21.) önkormányzati rendelet,*
- *a módosított személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok igénybevételéről szóló 4/2006. (II.23.) önkormányzati rendelet.*

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy településünkön olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

**Jelen Helyi Esélyegyenlőségi Program kapcsolódik az alábbi dokumentumokkal:*

- *Településrendezési Terv*
- *Tiszasüly Község Gazdasági Programja*
- *Környezetvédelmi Program*
- *Tiszasüly Község Bűnmegelőzési Koncepciója*
- *Tiszasüly Községi Önkormányzat átfogó értékelése a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról (évente elkészülő dokumentum)*

A település hosszú távú jövőképe a nyitottság és dinamizmus: az értékörzés és a megújulás a középtávú stratégiai céljai:

**Tiszasüly település stratégiai céljait költségvetési koncepció és a gazdasági program határozza meg. A kijelölt stratégiai célok illeszkednek az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének elősegítéséhez.*

**A következő stratégiai célokra törekszik a település:*

- *Fenntartható településfejlesztés a funkciók harmóniájában,*

- A község, mint az élhető, értékörző és innovatív környezet,
- Példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.
- **A lakosság egészségügyi állapotának javítása,*
- **A szociális ellátó rendszer továbbfejlesztése, a hátrányos helyzetű csoportok segítése,*
- **Az élet-és vagyonbiztonság növelése,*
- **Gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatottság javítása a humán-erőforrás fejlesztése és a fenntartható fejlődés biztosítása által*
- **Kitörési lehetőség a turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázásával*
- **Vonzó esztétikus településarculat megteremtése, a helyi társadalom szabadidejét tartalmazó eltöltését segítő fejlesztések megvalósítása,*

**A fenti stratégiai célok az alábbiak szerint kapcsolódnak a kistérségi területfejlesztési programokat is tartalmazó Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Területfejlesztési Stratégiai Programhoz, és azon keresztül tovább az Észak-alföldi régió stratégiai céljaihoz is.*

Az önkormányzat gazdasági dokumentumai, fejlesztési programjai és dokumentumai gondoskodnak a kijelölt fejlesztési célok megvalósításáról. A szükséges forrásokról a Gazdasági Program, a Költségvetési Konceptió rendelkezik.

A település stratégiája, minden részterületén pozitív diszkriminációban részesíti a valamilyen okból hátrányos helyzetűeket.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a mozgáskorlátozottak, idősek és kisgyerekek érdekeit figyelembevevő kiemelt horizontális szempont az akadálymentesség.

****2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása***

**A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait, helyi intézmények adatszolgáltatásait.*

- Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű Települések Társulási Esélyegyenlőség programja
- "Együtt-es-ély" program, Szolnok Járási településeinek területi együttműködése az esélyegyenlőség biztosításához.
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területfejlesztési Program 2014-2020

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az alábbi etikai elvek alapján hátrányos helyzetű társadalmi rétegek és csoportok helyzetének javításához kíván hozzájárulni:

- a hátrányos megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- társadalmi szolidaritás,
- méltányos és rugalmas ellátás,
- partneri kapcsolat, együttműködés.

****2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása***

**A Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásához előzetesen tanulmányoztuk a vonatkozó jogszabályokat, törvényi rendelkezéseket, a helyi képviselő-testületi előterjesztéseket és az azok nyomán meghozott határozatokat, valamint Tisasüly község hatályos önkormányzati dokumentumait (fejlesztési stratégiákat, koncepciókat, programokat), a kapcsolódó önkormányzati szakmai anyagokat.*

**A helyzetelemzés alapjául szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Adathiány esetén helyi szakértői becslésekre támaszkodtunk. Településünkön megalakítottuk a Helyi Esélyegyenlőségi Program kidolgozásáért felelős munkacsoportot, melynek tagjai:*

**A Védőnői Szolgálat, a Óvoda és Bölcsőde, és 2013 szeptemberétől a Besenyszögi Kolping Katolikus Általános Iskola Tisasülyi Tagintézménye, a Móra Ferenc Általános Iskola, a Szociális és Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, a Tisasülyi Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztálya, a Tisasülyi Művelődési Ház és Könyvtár, a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei.*

**A fenti szervezetek a települési önkormányzat rendelkezésére bocsátották az esélyegyenlőség szempontjából releváns statisztikai adataikat, tapasztalataikat.*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program munkacsoportba 2014.ben megválasztott Tisasülyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat kapcsolódott be a munkacsoport munkájába, így tőlük adatot nem sikerült beszerezni, így ezen szervezet esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységét érintően adathiány mutatható ki. A 2014-ben újonnan megválasztott vezetés már nyitott az együttműködésre és a közös gondolkodásra.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

**A statisztikai adatok, a segélyezési tapasztalatok és a helyi ellátórendszerek szakmai tapasztalatai alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.*

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakóközösségek (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoportokhoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fed teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

E terület vonatkozásában a következőkben bemutatjuk azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény

A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

**A helyi társadalmat a kiegyenlítettség, homogenitás jellemző. Jelentős vagyoni és életminőségbeli különbségek nem alakultak ki. A foglalkozási és képzettségbeli arányokból is ez tükröződik. A lakosság nagy része szegénynek tekinthető. Az alacsony jövedelműek bevételeinek döntő hányada származik a pénzbeli szociális típusú juttatások és a családtámogatási ellátások rendszereiből. (gyes, gyed, gyet, családi pótlék)*

**Sok olyan család van, ahol az egyetlen bevételi forrást a szociális támogatások jelentik. 2011. évi Népszámlálás adatai szerint Tiszasülyön 580 fő inaktív kereső volt. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és romák. Településünkön a tapasztalatok szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolai végzettség, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság, a társadalmi előítéletek jelenléte.*

**Az aktív korú inaktív emberek között is nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. A munkaerő-piacra jutás fő akadályai ebben az esetben is: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivátlanság, illetve tanult tehetetlenség, a társadalmi előítélet jelenléte.*

**Tiszasüly Község társadalmi –, gazdasági - és infrastrukturális szempontból elmaradott, valamint az országos átlagot meghaladó munkanélküliséggel sújtott település.*

10 év távlatában a munkanélküliség relatív mutatói jelentős mértékben emelkedtek a településen.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya
- b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága
- c) közfoglalkoztatás
- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük
- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőtt-képzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása
- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A községben élők foglalkoztatási helyzete kedvezőtlen. Igaz, hogy a környező településeken jelentős ipari telepek vannak, de sajnos a munkalehetőség ott is véges és a nagyobb gyárak üzemek telítve vannak.

Településünkéről több ember is a Jászberényben található Jász-Plasztik Kft-nél, az Electrolux Lehel Kft-nél vagy a Szolnokon található Ipari parkban található cégekhez járnak el dolgozni.

Az általános fejlődés mellett azonban még mindig vannak kiaknázatlan lehetőségek, főleg az idegenforgalom, a vendéglátás terén.

Az önkormányzat becsült információi alapján Kőtelek községben a férfiak elsősorban a közmunka programban, az iparban, mezőgazdaságban dolgoznak, míg a nők a környező településeken található ipari telepeken (varroda, húszem stb.) és a közmunka programban vesznek részt.

A nyilván tartott álláskereső aránya növekedett az előző évekhez képest. Idei évben a munkanélküliek jelentős aránya közmunkaprogramban vesz részt.

A települési önkormányzat az aktív korú nem foglalkoztatott személyek munkaerő-piaci helyzetének javítása érdekében foglalkoztatást szervez, melynek keretében különösen a rendszeres szociális segélyt kérelmező igényjogosult személyek foglalkoztatását kell biztosítani. A foglalkoztatási kötelezettség közmunka, közhasznú munka vagy közcélú munka (a továbbiakban együtt: az önkormányzat által szervezett foglalkoztatás) biztosításával teljesíthető. Az önkormányzat által szervezett foglalkoztatás időtartama legalább harminc munkanap, kivéve, ha az aktív korú nem foglalkoztatott személyt alkalmi munkavállalói könyvvel foglalkoztatják. Az alkalmi munkavállalói könyvvel közcélú munka keretében történő foglalkoztatásra abban az esetben kerülhet sor, ha a foglalkoztatás első napjától számított hat hónapon belül a foglalkoztatás együttes időtartama eléri a harminc munkanapot. A foglalkoztatás megszervezését az önkormányzat másik önkormányzattal létrehozott társulás vagy más szerv útján is végezheti.

Közcélú munka keretében foglalkoztatható

- a) a rendszeres szociális segélyt kérelmező igényjogosult,
- b) a rendszeres szociális segélyben részesülő,
- c) az aktív korúak ellátására jogosult személy, illetve
- d) a települési önkormányzattal együttműködő álláskeresőként nyilvántartott személy.

Tiszaszűlő lakónépessége 1370 fő volt 2012. január elsejei KSH adat szerint. Munkavállalási korú népesség száma 1029 fő. A település a 240/2006. (XI.30.) Kormányrendelet alapján továbbra is hátrányos helyzetű települések közé tartozik társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból.

A településen 2012-ben csökkent a munkanélküliség. A nyilvántartott álláskereső átlagléttszáma 10 fővel - 8,8%-kal - csökkent az előző évhez viszonyítva. Az álláskereső munkavállalási korú népességhez viszonyított aránya pedig 0,87%-pontos mérséklődött előző évhez viszonyítva. A nyilvántartott álláskereső létszámának alakulására elsősorban a támogatott foglalkoztatások voltak hatással. Az év folyamán havonta átlagosan 103 fő tiszaszűlői álláskereső volt a munkaügyi nyilvántartásban. A 2012. decemberi zárónapon 104 fő volt nyilvántartva, 11 fővel (9,6%-kal) kevesebb, mint egy évvel korábban.

A település relatív mutatója (álláskereső munkavállalási korú népességben belüli aránya) átlagosan 10,01% volt 2012-ben. A szolnoki körzetben ez a mutató 9,66%-os értékű volt. A 2012. december-

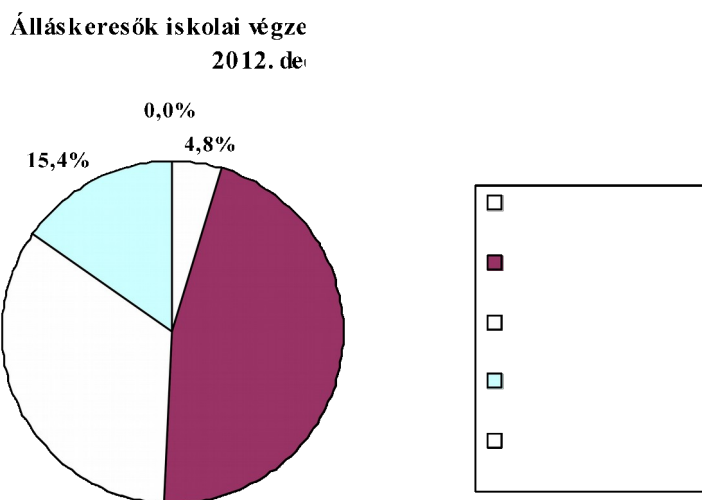
ben mért adatok alapján a relatív mutató 10,11%-ban alakult, amely 0,96%-ponttal volt kedvezőbb az előző évinél (2011. decemberben 11,07%). Az országos átlaghoz viszonyított arányszám 1,18-szeres volt 2012. decemberben, vagyis a településen az országos átlagnál magasabban alakult a munkanélküliség az időszak végén. /A relatív mutató 2012. évi átlagos értéke 1,56-szerese az országosnak./

Részletesebb havonkénti létszámadatok és a relatív mutató 2012. évi alakulása települési bontásban a 3-4. számú táblázatban található.

A nyilvántartott álláskeresők közül átlagosan 14 fő pályakezdő álláskereső, arányuk 13,6%-ban alakult. Előző évhez képest az össz létszámhoz viszonyított arányuk 5,6%-ponttal nőtt, létszámuk pedig több mint másfélszeresére (+5 fő, +55,5%-kal) emelkedett. 2012. decemberi zárónapon 16 fő pályakezdő álláskereső szerepelt a nyilvántartásban, arányuk 15,4% volt az álláskeresőkön belül./2011. decemberben 9 fő pályakezdő volt, arányuk 7,8%./

A tartósan - 1 éven túl folyamatosan - nyilvántartott állástalanok száma kis mértékben emelkedett az előző évhez viszonyítva a településen (létszámuk 5,2%-kal (1 fő), arányuk 2,6%-ponttal). Átlagosan 20 fő tartósan álláskereső volt Tiszasülyön. A regisztráción belüli átlagos részarányuk 19,4% volt. A 2012. decemberi zárónapon 21 fő tartósan álláskereső volt nyilvántartva, arányuk 20,2% volt. A Szolnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége többi településeihez, illetve a kirendeltségi arányokhoz viszonyítva a településen a tartósak részaránya viszonylag alacsonynak tekinthető (Szolnoki kirendeltség 2012. évi átlagos részarány 27,5%). /Részletesebb havonkénti adatok az 1. számú táblázatban található./

Az év utolsó hónapjában a nyilvántartott álláskeresők 55,7 %-a szakképzetlen és 44,3%-a szakképzettséggel rendelkezett. Többségük általános iskolát végzett (48 fő), amely az 1. számú diagramban is jól látszik. Ezen kívül nagyobb arányban szakmunkásképző végzettségűek voltak jelen a 2012. decemberi nyilvántartásban (29 fő). Felsőfokú végzettségű álláskereső nem szerepelt a 2012. év végi nyilvántartásban sem.

1. sz. diagram

Az álláskeresők korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult: 26,0 %-a 25 év alatti, 19,2%-uk 26-35 év közötti, 26,0%-uk 36-45 év közötti és 6,7%-uk 46-50 év közötti és 22,1%-uk 50 éven felüli korosztályú volt. A nyilvántartottak nagyobb hányada nő volt az előző évektől eltérően (52,9 %). Az álláskeresők 89,4 %-a fizikai foglalkozású volt. Az egy évvel korábbi állapothoz képest az álláskeresők összetétele jelentősen változott. Emelkedett a nők, szakmunkások, szellemi

foglalkozásúak, 46 évnél fiatalabbak, 50 év felettiek, valamint a szakmunkásképzőt, szakiskolát és szakközépiskolát végzettek köre. Csökkent viszont a szakképzetlenek, 46-50 éves korcsoportúak, segéd- és betanított munkások és férfiak részaránya. /Részletesebb adatok a 2. sz. táblázatban található./

A tiszasülyi nyilvántartott álláskeresők átlagosan 49,5%-a ellátásban részesülő és 50,5%-a pedig nem volt jogosult ellátásra (51 fő, 52 fő). Előző évhez viszonyítva összességében csökkent az ellátásban részesülők részaránya (8,0 %-ponttal). A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők köre kissé emelkedett 2012-re (átlagléttségük + 4 fővel, arányuk 8,6%-ponttal nőtt). Az álláskeresői járadékosok száma és aránya viszont csökkent előző évhez képest. Álláskeresői segélyben részesülő személy pedig már nem volt a 2012. évi nyilvántartásban. Az év során legtöbben foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesültek (átlagléttségük 36 fő, arányuk 36,9%). Álláskeresői járadékot átlagosan 13 fő kapott 2012-ben. Az ellátásban nem részesülők közül átlagosan 38 fő volt nem pályakezdő álláskereső és 14 fő pályakezdő (36,9%, ill. 13,6%).

2012. december végén az álláskeresők 36,5%-a részesült ellátásban és 63,5%-a pedig ellátás nélküli volt (38 fő, ill. 66 fő). Közülük 28 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, 10 fő álláskeresői járadékban részesült. Ezen kívül 16 fő pályakezdő és 50 fő ellátás nélküli nem pályakezdő volt.

A tiszasülyi álláskeresők havonkénti részletes ellátás szerinti összetétele az 1.sz. táblázatban található.

Állásbejelentések alakulása

A vizsgált időszakban a tiszasülyi munkáltatók összesen 36 főre vonatkozó munkaerőigényt nyújtottak be. Az állásbejelentések mindegyike támogatott álláshelyre vonatkozott. Az előző évtől eltérően támogatás nélküli, „piaci” állásajánlat nem volt az év során. Legtöbb munkaerőigény bejelentés hosszabb időtartamú közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan volt (32 fő). Ezen kívül 2 fő bértámogatáshoz és 1-1 bérköltség támogatáshoz, ill. „Első munkahely Garancia” támogatáshoz kapcsolódó állásajánlat került benyújtásra.

A benyújtott állásajánlatok mindegyike betöltésre került. 36 fő támogatással sikeresen elhelyezkedett (32 fő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatott, 2 fő bértámogatás és 1 fő bérköltség támogatás, 1 fő Első munkahely Garancia” támogatás keretében). Ezen kívül országos közfoglalkoztatási programok keretében 104 fő dolgozott az év során. Így 2012-ben összesen 140 fő tiszasülyi álláskereső helyezkedett el támogatással.

Egyéb információk

A településen regisztrált vállalkozások száma a KSH 2011. év végi adata szerint 182, amelyből 158 egyéni vállalkozás volt (86,8 %).

A településről nem érkezett csoportos létszám-leépítési bejelentés 2012-ben.

Összességében a település munkaerő-piaci helyzete kis mértékben javult. Mérséklődött a munkanélküliség, átlagosan 10,01% volt. A nyilvántartott álláskeresők körében viszonylag alacsony a tartós munkanélküliség (19,4%), bár előző évhez képest kissé nőtt a tartósan állástalanok köre. A pályakezdők számában és arányában szintén kis mértékű növekedés következett be, az álláskeresők átlagosan 13,6 %-a volt pályakezdő. Az álláskeresők 49,5 %-a ellátásban részesül, 50,5 %-a ellátatlan. A nyilvántartott álláskeresők közül legtöbben foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek vagy ellátás nélküli nem pályakezdő álláskereső. Az állástalanok 44%-a szakképzettséggel rendelkezik. Előző évhez képest növekedett a nők, szakmunkások, szellemi foglalkozásúak, 46 éven aluliak, 50 év felettiek, valamint szakmunkásképzőt, szakiskolát és szakközépiskolát végzettek köre. Csökkent viszont a szakképzetlenek, 46-50 éves korcsoportúak, segéd- és betanított munkások és férfiak részaránya az év végi nyilvántartásban. Támogatással az előző évinél több tiszasülyi álláske-

reső személy helyezkedett el (140 fő), legtöbben országos közfoglalkoztatás keretében kerültek alkalmazásra.

**Nincs tudomásunk arról, hogy hátrányos megkülönböztetés okán eljárást kezdeményeztek volna az elmúlt években a romák, illetve a mélyszegénységben élők.*

**Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint*

<i>Év</i> <i>8 általánosanál alacsonyabb vég-</i> <i>zettség</i>	<i>8 általános végzettség</i>	
<i>2010</i>	<i>9</i>	<i>66</i>
<i>2011</i>	<i>9</i>	<i>61</i>
<i>2012</i>	<i>5</i>	<i>48</i>
<i>2013</i>	<i>4</i>	<i>45</i>

Forrás: Telr Interaktív elemző

**A nyilvántartott állás keresők ellátás szerinti összetétele, valamint
a tartósan állás keresők létszámának alakulása
2012. évben (havonkénti bontásban)
/ TISZASÜLY/**

Időszak	Nyilvántartott állás keresők létszáma (fő)							Tartósan állás keres- ők létszá- ma (fő)
	Állás keresi jára- dékban rés- zesülők	Vállalko- zói jára- dékban rés- zesülők	Állás keresi segélyben részesülők	Foglalkoztatást he- lyettesítő támoga- tásban részesülők	Pályakez- dők	Ellátás nélküli nem pályakezdő állás keresők	Összesen	
2012. Január	27	-	-	62	12	48	149	17
Február	14	-	-	54	15	52	135	19
--4011339323 Március	11	-	-	46	14	36	107	18
Május9 Április	3	-	-	37	9	32	81	20
Június	4	-	-	38	12	35	89	19
Július	8	-	-	37	16	37	98	22
Augusztus	14	-	-	35	17	35	101	21
Szeptember	23	-	-	27	17	32	99	22
Október	15	-	-	21	17	37	90	20
November	17	-	-	29	14	35	95	20
December	10	-	-	28	16	50	104	21
2012. évi átlag	13	-	-	38	14	38	103	20
2011. évi átlag	21	-	12	32	9	39	113	19
2012.évi átlag (%)	12,6	-		36,9	13,6	36,9	100,0	19,4
2011.évi átlag (%)	18,6	-	10,6 28,3	8,0	34,5	100,0	16,8	

1. sz. táblázat

jan.febr.- márc.ápr.- máj.jún.- júl.aug.- szept.okt.- nov.dec.átl.- Megnevezés Szolnok /2012/ jan.1.-KSH/	Lakónépesség (fő)	Munka-váll. k. nép. (fő) /2012/	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)												
			4150	4147	4073	3829	3697	3691	3932	3930	3931	3829	3816	3995	3918
Besenyszög	3372	2254	241	223	179	160	146	149	165	163	156	149	124	135	166
Csataszög	295	212	38	31	17	18	16	15	17	19	17	17	17	12	19
Hunyadfalva	169	140	39	34	27	28	19	15	14	16	17	22	28	24	24
Jászladány	5713	3655	834	752	750	585	595	612	600	608	610	710	746	765	681
Kótelek	1571	1032	226	206	161	153	124	110	117	119	120	147	153	161	150
Nagykőrű	1651	1078	225	199	171	163	165	157	175	179	171	166	156	139	172
Rákóczifalva	5359	3701	413	399	395	369	334	373	369	351	371	331	338	385	369
Szajol	3734	2632	308	282	271	254	249	247	241	250	248	211	201	236	250
Szászberek	969	676	40	37	27	23	24	25	29	31	34	35	40	34	32
Tiszajenő	1642	1057	107	83	83	89	78	74	89	87	95	90	82	87	87
Tiszasüly	1370	1029	149	135	107	93	81	89	98	101	99	90	95	104	103
Tiszavárkony	1526	1049	83	72	65	62 58	63	71	70	60	69	75	77	69	
Tószeg	4380	3127	343	305	253	248	251	218	252	275	261	260	252	281	267
Újszász	6360	4041	460	452	395	374	357	347	374	408	413	396	366	375	393
Vezseny	692	448	57	53	44	44	37	37	34	32	27	32	29	36	38
Zagyvarékas	3512	2485	393	363	328	332	315	317	349	324	332	334	297	316	333
Rákócziújfalú	2002	1465	189	171	176	170	155	144	179	171	178	169	168	181	171
Martfű	6435	4700	445	437	422	375	356	340	328	337	351	320	333	381	369
Tiszaöldvár	11120	7531	1184	1182	1119	1038	919	915	967	950	998	1017	971	1101	1030
Mezőhek	317	224	37	14	11	6	8	15	16	16	19	16	8	9	15
Cibakháza	4327	2865	634	593	561	479	456	454	471 444	444	493	474	534	503	
Települések össz.. (állandó lakhely szerin- ti)			10595	10170	9635	8892	8440	8407	8887	8881	8952	8903	8769	9368	9158
Szolnoki kis- térsg össz. ** (18 település)	119380	80449	7906	7629	7194	6784	6462	6411	6833	6863	6881	6667	6570	6959	6930
Szolnoki ki- rendeltség	140857	94724	10627	10187	9628	8873	8412	8386	8851	8848	8935	8899	8759	9361	9147

akt. nép.Jász-Nagykun-Szolnok megye	383128	261360	35345	32914	29491	27225	26112	25902	26654	26714	26648	26494	26972	29349	28318
16,8															
17,4															
16,0															
15,7															
15,8															
15,8															
15,8															
15,3															
15,5															
16,1															
17,5															
19,5															
20,9															
168900															
Nyilv. állask. aránya a gazd. aktív népességhez visz. (%) Jász-Nagykun-Szolnok megye															

Félkövér stílusban megjelölt települések hátrányos helyzetű települések a 240/2006. (XI:30.) Kormányrendelet szerint. Hátrányos helyzetű kistérségekhez tartozó települések: Cibakháza, Tiszaöldvár

3. számú táblázat

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége

MEGNEVEZÉS	Munkaváll. k. nép. (fő) /2012/	Relatív mutató* (%)												
		jan.	febr.	márc.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.	átl.
Szolnok	49323	8,41	8,41	8,26	7,76	7,50	7,48	7,97	7,97	7,97	7,76	7,74	8,10	7,94
Besenyszög	2254	10,69	9,89	7,94	7,10	6,48 6,61	7,32	7,23	6,92	6,61	5,50	5,99	7,36	
Csataszög	212	17,92	14,62	8,02	8,49	7,55	7,08	8,02	8,96	8,02	8,02	8,02	5,66	8,96
Hunyadfalva	140	27,86	24,29	19,29	20,00	13,57	10,71	10,00	11,43	12,14	15,71	20,00	17,14	17,14
Jászládány	3655	22,82	20,57	20,52	16,01	16,28	16,74	16,42	16,63	16,69	19,43	20,41	20,93	18,63
Kótelek	1032	21,90	19,96	15,60	14,83	12,02	10,66	11,34	11,53	11,63	14,24	14,83	15,60	14,53
Nagykörű	1078	20,87	18,46	15,86	15,12	15,31	14,56	16,23	16,60	15,86	15,40	14,47	12,89	15,96
Rákóczi falva	3701	11,16	10,78	10,67	9,97	9,02	10,08	9,97	9,48	10,02 8,94	9,13	10,40	9,97	
Szajol	2632	11,70	10,71	10,30	9,65	9,46	9,38	9,16	9,50	9,42	8,02	7,64	8,97	9,50

Szászberek	676	5,92	5,47	3,99	3,40	3,55	3,70	4,29	4,59	5,03	5,18	5,92	5,03	4,73
Tiszajenő	1057	10,12	7,85	7,85	8,42	7,38	7,00	8,42	8,23	8,99	8,51	7,76 8,23	8,23	
Tizzasüly	1029	14,48	13,12	10,40	9,04	7,87	8,65	9,52	9,82	9,62	8,75	9,23	10,11	10,01
Tiszavárkony	1049	7,91	6,86	6,20	5,91	5,53	6,01	6,77	6,67	5,72	6,58	7,15	7,34	6,58
Tószeg	3127	10,97	9,75	8,09	7,93	8,03	6,97	8,06	8,79	8,35	8,31	8,06	8,99	8,54
Újszász	4041	11,38	11,19	9,77	9,26	8,83	8,59	9,26	10,10	10,22	9,80	9,06	9,28	9,73
Vezseny	448	12,72	11,83	9,82	9,82	8,26	8,26	7,59	7,14	6,03	7,14	6,47	8,04	8,48
Zagyvarékas	2485	15,81	14,61	13,20	13,36	12,68	12,76	14,04	13,04	13,36	13,44	11,95	12,72 13,40	
Rákócziújfalu	1465	12,90	11,67	12,01	11,60	10,58	9,83	12,22	11,67	12,15	11,54	11,47	12,35	11,67
Martfű	4700	9,47	9,30	8,98	7,98	7,57	7,23	6,98	7,17	7,47	6,81	7,09	8,11	7,85
Tiszaöldvár	7531	15,72	15,70	14,86	13,78	12,20	12,15	12,84	12,61	13,25	13,50	12,89	14,62	13,68
Mezőhek	224	16,52	6,25	4,91	2,68	3,57	6,70	7,14	7,14	8,48	7,14	3,57	4,02	6,70
Cibakháza	2865	22,13	20,70	19,58	16,72	15,92	15,85	16,44	15,50	15,50	17,21	16,54	18,64	17,56
Szolnoki kistérség össz.**	80449	9,83	9,48	8,94	8,43	8,03	7,97 8,49	8,53	8,55	8,29	8,17	8,65	8,61	
Szolnoki körzet össz.	94724	11,22	10,75	10,16	9,37	8,88	8,85	9,34	9,34	9,43	9,39	9,25	9,88	9,66
Nyilv. állask. aránya a munkaváll.korú népességhez viszonyítva (%) Jász-Nagykun-Szolnok	261360	13,5	12,6	11,3	10,4	10,0	9,91	10,20	10,22	10,20	10,14	10,32	11,23	10,83

*Relatív mutató - nyilvántartott álláskereső aránya a munkavállalási korú népességhez viszonyítva

** Szajol település 2008. január 1-től a Szolnoki kistérséghez tartozik.

Félkövér stílusban megjelölt települések hátrányos helyzetűek a 240/2006.(11.30) Kormányrendelet szerint Hátrányos helyzetű kistérséghez tartozó települések: Cibakháza, Tiszaöldvár

4.sz. táblázat

Forrás: Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége

***RÖVID TÁJÉKOZTATÓ** **TISZASÜLY településen a munkanélküliség** **2014. évi alakulásáról**

Tizzasüly település munkavállalási korú népességének száma 2014. évi átlag adatok szerint 1096 fő. A település a 240/2006. (XI.30) Kormány rendelet alapján továbbra is hátrányos helyzetű települések közé tartozik társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból.

A településen 2014. decemberi adatok alapján a nyilvántartott álláskeresők száma 80 fő, ami 5 fővel – 6 %-kal – alacsonyabb az előző év végi adatokhoz képest.

Az álláskeresők munkavállalási korú népességhez viszonyított aránya 0,98 %-ponttal mérséklődött előző évhez viszonyítva; 8,18 %-ról 7,2 %-ra.

A nyilvántartott álláskeresők közül átlagosan 12 fő pályakezdő álláskereső, arányuk 20 %. Jelentős létszámváltozás az előző évi 15 főhöz képest a pályakezdők számában nem történt.

A tartósan - 1 éven túl folyamatosan - nyilvántartott állástalanok száma a 2013. decemberi 19 fő főhöz képest 3 fővel, 10 %-kal 16 főre csökkent a 2014. decemberi zárónapig.

Az év utolsó hónapjában a nyilvántartott álláskeresők 62%-a szakképzetlen és 38 %-a szak-képzettséggel rendelkezett. Többségük általános iskolát végzett (39 fő), ezen kívül nagyobb arányban szakmunkásképző végzettségűek voltak jelen a 2014. decemberi nyilvántartásban (18 fő).

Az álláskeresők korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult: 21,2 %-a 25 év alatti, 22,5%-a 26-35 év közötti, 27,5%-a 36-45 év közötti és 17,5 %-a 45 év feletti korosztá-lyú volt.

A nyilvántartottak nagyobb hányada nő volt 2014. decemberében (51%).

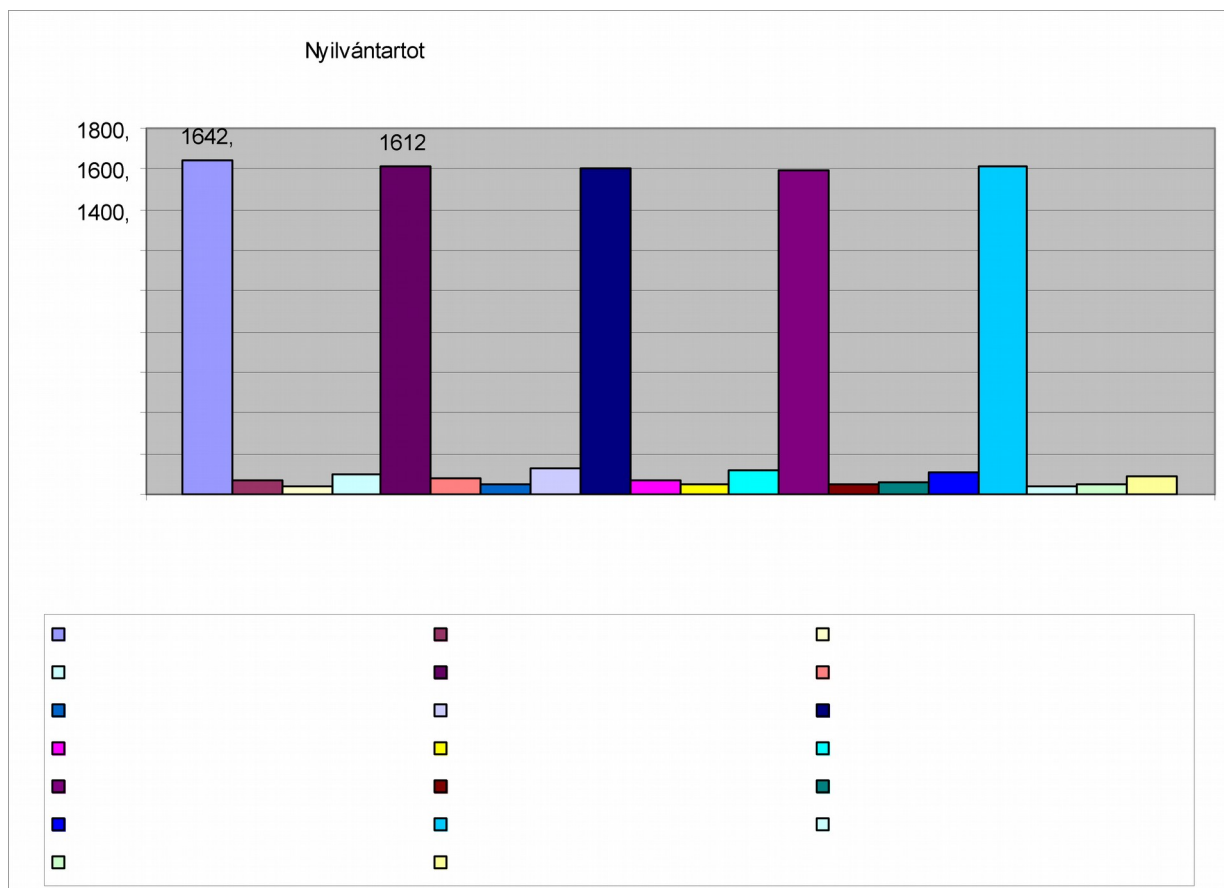
Az állásbejelentések alakulása

A vizsgált időszakban a tiszasülyi munkáltatók összesen 176 főre vonatkozó munkaerőigényt nyújtottak be. Az állásbejelentések mindegyike támogatott álláshelyre vonatkozott. Legtöbb munkaerőigény bejelentés – 176 főre vonatkozóan - a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódott.

A benyújtott állásajánlatok mindegyike betöltésre került. 176 fő támogatással sikeresen elhe-lyezkedett (100 fő hagyományos-, 41 fő téli-, 25 fő start értékteremtő közfoglalkoztatás, 10 fő nyári diákmunkás)

Forrás: Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Kormányhivatal Szolnoki Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége

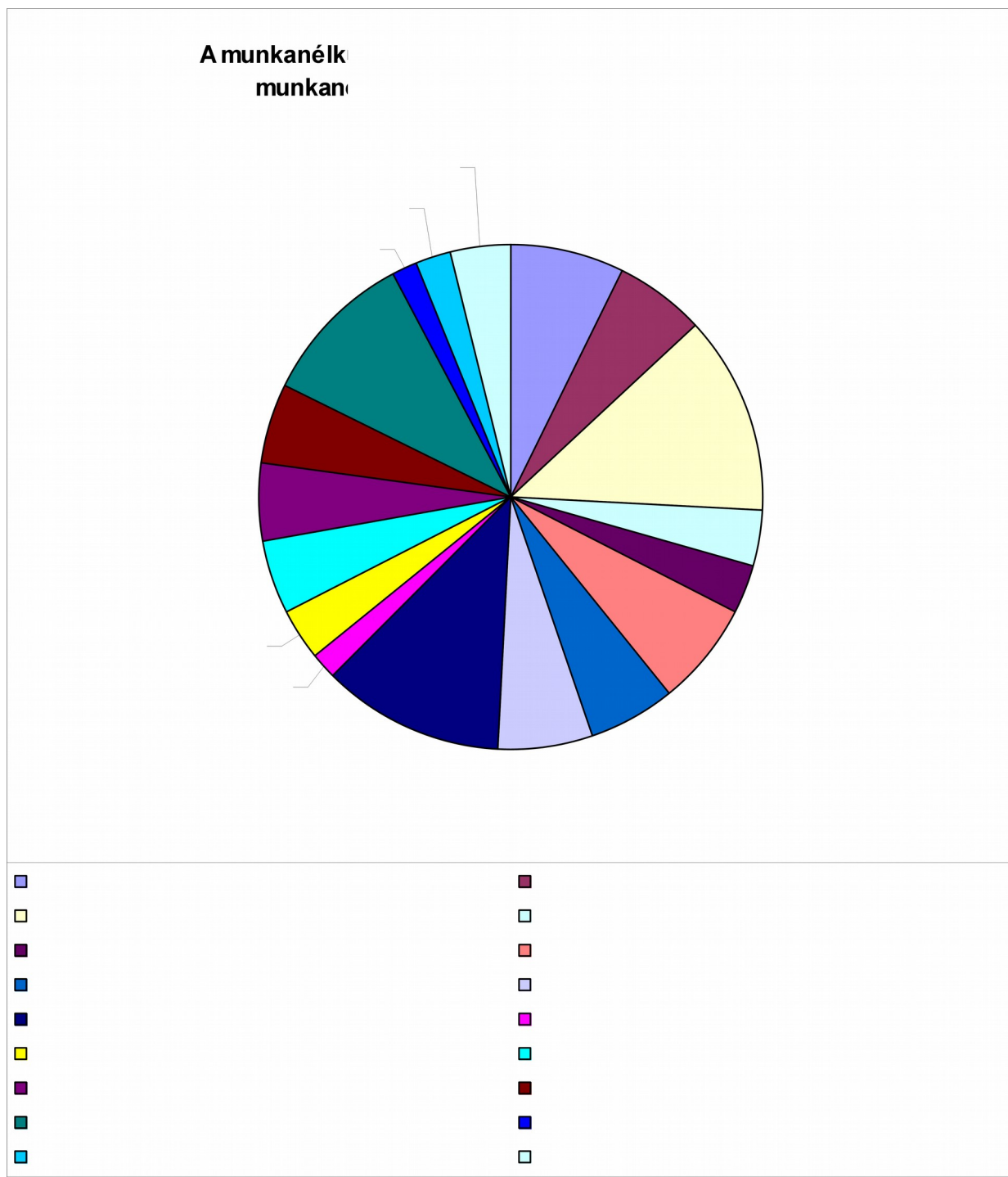
**Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya 15-64 évesek száma*

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Az elmúlt év adataiból jól látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma az utóbbi években csökkent, köszönhetően az állam által támogatott részben önkormányzatoknál végezhető köz-munka programnak. A női álláskeresők száma kisebb a férfiakéhoz képest kisebb, ennek oka lehet az, hogy a nők kiskorú gyermekükkel akár 3 évig is GYES- en maradnak.*

**A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként*

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a helyi rendeletekbe épített be.

A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

A települési önkormányzat szociálisrászorultság esetén - a szociális alapellátás keretében - a jogosult számára időskorúak járadékát, rendszeres szociális segélyt, lakásfenntartási támogatást, ápolási díjat, átmeneti segélyt állapít meg a törvényben, valamint az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függőpénzbeli ellátások). A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a bérpótló juttatás, majd a foglalkoztatás helyettesítő támogatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente kellett. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, oly módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre lehetősége van több módon. Nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt. Az önkormányzat rendeletében a támogatásra való jogosultság egyéb feltételeként írja elő, hogy a kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a lakókönyvezete rendezettségének biztosítására vonatkozó, a rendeletében megállapított feltételeket teljesítse.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki a reá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel, (pl.: mentális állapota miatt mentesítést kap), vagy 14 év alatti gyermeket nevel és a településen nincs biztosítva a gyermek napközbeni ellátása. Javasolt a bevezetése, mert bár ezzel a mentálisan leépült (amennyiben ez megfelelően igazolható) embereket zárja ki a közmunkaprogram lehetőségéből a rendelet, de meghagyja a jövedelmüket. Az aktív korúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Családsegítő Központtal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait segített enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.

Az álláskereső részére álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár. Az álláskeresői járadék maximum 90 nap lehet, a munkaerőpiaci járulékalap 60 %-a, legfeljebb a minimálbér 100 %-a.

Az elmúlt év végén, 2012. december 31-én 38 fő részesült aktív korúak ellátásában, ebből 5 fő rendszeres szociális segélyben, 33 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

Tiszasüly településen a képviselő-testület a helyi rendeletében, a törvényi feltételeken túl, az aktív korúak ellátására való jogosultság igénybevételehez további feltételt írt elő, mely szerint az ellátást kérelmező, illetve az ellátásra jogosult a lakókönyvezetének rendezettségét biztosítani kell.

2012. évben 35 fő végzett közcélú munkát az Önkormányzat alkalmazásában, vízügy által átadott munkaerő havi átlagban 18 fő volt.

Hónapok Önkormányzati közcéli foglalkoztatottak (fő)	Átadott közcéli foglalkoztatottak (fő)	
Január	3	---
Február	8	---
Március	8	22
Április	6	19
Május	6	20
Június	6	19
Július	6	18
Augusztus	6	18
Szeptember	6	17
Október	10	17
November	10	16
December	12	16

Forrás: Községi Önkormányzat

*A 2015 évi felülvizsgálat kapcsán bemutatásra kerül a Közcéli Foglalkoztatás elmúlt év adataival.

* 2014. évben 47 fő végzett közcéli munkát az Önkormányzat alkalmazásában. Napi 8 órában dolgoztak, foglalkoztatás átlagos időtartama 3 hónap illetve 6 hónap volt. 2014. évben minden hónapban volt közfoglalkoztatott.

Hónapok	Önkormányzati közcéli foglalkoztatottak (fő)
Január	38
Február	38
Március	31
Április	29
Május	20
Június	33
Július	33
Augusztus	40
Szeptember	41
Október	34
December ³²	38
November	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, Községi Önkormányzat

2012. évben összesen 171 fő részesült lakásfenntartási támogatásban, a kifizetett összeg 8.694 ezer forint volt. Támogatásra az a személy jogosult, akinek háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át (jelenleg: 71.250.-Ft), és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona.

A lakásfenntartási támogatásra való jogosultság egyéb feltétele, hogy az ellátást kérelmező, illetve az ellátásra jogosult lakókörnyezetének rendezettségét biztosítsa.

**2013. évben összesen 145 fő részesült lakásfenntartási támogatásban, a kifizetett összeg 675.800 forint volt.*

**2013. évben összesen 171 fő részesült lakásfenntartási támogatásban, a kifizetett összeg 9599 ezer forint volt.*

**2014 évben összesen 175 fő részesült lakásfenntartási támogatásban.*

2012. évben összesen 54 fő részesült átmeneti segélyben, a kifizetett összeg 311 ezer forint volt.

**2013. évben 73 fő részesült átmeneti segélyben, a kifizetett összeg 409 ezer forint volt.*

	Benyújtott kérelmek száma		Felhasznált összeg	
	Pénzbeli	Természetbeni	Pénzbeli	Természetbeni
Egyszer részesült segélyben	34 fő	3 fő	176 e Ft	20 e Ft
Kétszer részesült segélyben	12 fő	---	115 e Ft	---

Ápolási díjban 12 fő részesült a tavalyi, 2012-es évben. Ebből 10 fő alanyi jogon, és 2 fő méltányossági alapon. Az alanyi jogon ápolási díjban részesülő személyek közül 5 fő alapösszegű és 5 fő magasabb összegű ellátásban részesült. 2013. január 1-jét követően önkormányzati hatáskörben csak a méltányossági ápolási díj igénylése maradt meg, melynek megállapítását a településen a Szociális Bizottság végzi.

**-2013. évben önkormányzatunk 4 fő részére állapított meg méltányossági alapon ápolási díjat, melynek összege 21.240.- Ft/hó volt.*

**-2014. évben önkormányzatunk 6 fő részére állapított meg méltányossági alapon ápolási díjat, melynek összege 21.240.- Ft/ hó volt.*

-Temetési segélyt 11 fő igényelt a 2012-es évben. A felhasznált összeg 242 ezer Ft volt.

**-Temetési segélyben 2013. évben összesen 6 fő részesült, melynek összege 132.000.-Ft volt.*

**A törvény szerint a polgármester gondoskodik a halálesetről való tudomásszerzést követő 30 napon belül- a településen elhunyt személy közkölségen történő eltemetéséről, ha nincs vagy nem lelhető fel az eltemetésre köteles személy, illetve ha az eltemetésre köteles az eltemetésről nem tud gondoskodni.*

2013. évben településünkön 2 köztemetés volt.

Azokban a családokban, ahol a gyermekek szociális helyzete indokolja, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt állapít meg a gyermekek részére a jegyző.

A jegyző, a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapítja, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2012. évben: 37.050.-Ft-ot, illetve 140 %-át, 2012. évben 39.900.-Ft-ot, ha a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, 2012. évben 570.000.-Ft-ot, együtt számítva a hetvenszeresét, 2012. évben az 1.995.000.-Ft-ot.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a gyermek nagykorúvá válása után is jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, illetve a már megállapított támogatás tovább folyósítható, ha a jogosult nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat és a 23. életévét

még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, és a 25. életévét még nem töltötte be.

-2012. évben 91 családban 158 gyermek részére került megállapításra rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény.

*-2013. évben önkormányzatunk 87 családban 157 gyermek részére biztosított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt.

*-2014. évben önkormányzatunk 73 családban 132 gyermek részére biztosított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, ebből 82 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

*2015. március 1.-től megszűnt a rendszeres szociális segély, valamint az adósságkezelési szolgáltatás és a lakásfenntartási támogatás. A szociálisan rászoruló emberek támogatása a települési önkormányzatok feladatkörévé vált, így a korábbi állami feladatok járási illetve önkormányzati hatáskörbe kerültek.

A változtatások elsődleges célja, a segélyekkel való visszaélések radikális csökkentése volt, illetve az önkormányzatok helyben jobban rálátnak az elesett emberek valós élethelyzetére.

A korábbi temetési segély, átmeneti segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás is közös, új név alatt települési támogatásként lesz igényelhető. Mindezek mellett a váratlanul nehéz anyagi körülmények közé került családok egyedi elbírálás után, települési támogatásban részesíthetők életfenntartásukhoz, és a váratlan krízishelyzetek megoldásához. A települési támogatás eseti, vagy egy adott időszakra meghatározott havi rendszerességgel is folyósítható. A települési támogatás nem csupán pénzbeli segítséget jelenthet, hanem akár tankönyv- és tanszertámogatást, tüzelőanyag-osztást, illetve élelmiszer segélyt is. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkülnek, a megváltozott énképükben és életvitelükben is izolálódnak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő, a munkanélküliek családjában.

*Normatív lakásfenntartási támogatást a megállapított időtartamig, vagy annak megszüntetéséig nyújtjuk.

E támogatási forma helyett Önkormányzatunk a települési rendszeres illetve települési rendkívüli támogatással kíván segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Jelenleg 76 háztartás részesül normatív jogcímen lakásfenntartási támogatásban és 60 háztartás részesül rendszeres települési támogatásban.

A életfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint életfenntartási gondokkal küzdő személyek részére az Önkormányzat rendkívüli települési támogatást nyújt.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

* Lakásállomány Tiszasüly településen

Év Ösz- szes la- kás- állo- mán- y	Bérlakás állomány	Szociális lakásállo- mány	Egyéb lakáscélra hasz- nált nem lakáscélú in- gatlan	
	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	E b b ő l	E b b ő l e

					<i>e l é g t e l e n l a k h a t á s i k ö r ü l m é n y e k e t b i z t o s ít ó l a k á s o k s z á m a</i>		<i>l é g t e l e n l a k h a t á s i k ö r ü l m é n y e k e t b i z t o s ít ó l a k á s o k s z á m a</i>	
<i>201 0</i>	<i>784</i>	<i>0</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>201 1</i>	<i>784</i>	<i>0</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>201 2</i>	<i>755</i>	<i>0</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>201</i>	<i>754</i>	<i>0</i>	<i>7</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

3									
	Év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma							
		Hajléktalanok száma							
	2010	0				0			
	2011	0				0			
	2012	0				0			
	2013	0				0			

*Veszélyeztetett
lakhatási helyze-
tek, hajléktalan-
ság

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Tiszasüly Község közigazgatási területén hajléktalan ember nem él.

*Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

Év	Lakásfenntartási támogatásban része- sítettek száma	Adósságcsökkentési támo- gatásban részesülők száma
2012	160	0
2013	171	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázatból jól látszik, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma évről-évre növekszik.

*A kérelmező jövedelméhez viszonyított támogatás mértéke
Rendszeres Települési Támogatás összege

Család	28.500.- Ft alatt	5.000.- Ft/hó
Család	42.750.-Ft alatt	3.500.- Ft/hó
Egyedülálló vagy gyermekét egyedül nevelő	28.500.- Ft alatt	5.000.- Ft/hó
Egyedülálló vagy gyermekét egyedül nevelő	42.750.- Ft alatt	4.000.- Ft/hó
Egyedülálló vagy gyermekét egyedül nevelő	Nincs jövedelme	5.000.- Ft/hó

a) bérlakás-állomány

**Önkormányzatunk összesen 7 önkormányzati bérlakással rendelkezik jelenleg, melyek közül 1 db lakás elégtelen lakhatási körülményekkel rendelkezik. A bérlakás-állományok állapota folyamatosan romlik, ennek köszönhetően, a rossz állapotú lakások fokozatosan kerülnek kivonásra a lakásgazdálkodásunkból.*

b) *szociális lakhatás

Szociális bérlakás-állománnyal nem rendelkezik a településünk. Településünkön hajléktalanok nem élnek.

c) *egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Önkormányzatunk fenntartásában nincsenek egyéb lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanok.

d)* lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, amely több elemből tevődik össze. Lakásfenntartási támogatásban átlagosan 150 fő részesül havonta, ami a lakott lakások egynegyedét érinti. 2011-ben 5081 ezer Ft, 2012-ben 8694 ezer Ft, 2013-ban 6758 ezer Ft, 2014-ben 8210 ezer Ft összeget fordított önkormányzatunk erre az ellátásra.

A támogatást pénzben nyújtottuk.

*e) eladósodottság

**Rossz tapasztalatunk az önkormányzat által biztosított közüzemi szolgáltatások vonatkozásában van, ez a hulladékszállítás, lakbér, valamint 2012. év végéig a vízszolgáltatás díjtartozásait jelenti. Egyéb szolgáltatások esetében nem rendelkezünk pontos adatokkal, mert a szolgáltatók nem adnak tájékoztatást az adósságállományról. Tapasztalataink szerint azonban kijelenthetjük, hogy a közüzemi díjtartozások száma magas, ez a családsegítő szolgáltatás forgalmi adatai és kezelt problémái alapján érhető tetten. A családgondozók rendszeresen nyújtanak segítséget díjhátralékok rendezéséhez, részletfizetési kedvezmények benyújtásához. Adósságrendezési szolgáltatás nem biztosított községünkben.*

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Településünkön, a külterületen élők lélekszáma elenyésző.

A község infrastrukturális feltételei kedvezőek. Ivóvíz a lakások 89 %-ban van, gáz hálózat a község teljes területén kiépített. Szennyvíz csatorna lefedettség 75 % a településen a rákötött lakások arányában. A belterületi önkormányzati utak felújításra szorulnak.

A településen – az országos tendenciának megfelelően – problémát jelent az eladósodás, melynek következményein a Családsegítő Szolgálat a szolgáltatásokhoz való hozzájuttatással próbál segíteni. Részt vesz egyeztetések kezdeményezésében, közműszolgáltatókkal történő kapcsolat-tartásban, az elérhető támogatások igénylésében való segítségben.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

**a) a telep/ szegregátum, mint a lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)*

**A 2011. évi népszámlálás alkalmával 85 fő vallotta magát roma származásúnak, azonban helyi szakértői becslések alapján, jelentős számú roma nemzetiség él a településen (kb. a lakosság-szám 1,5 %), amelyet a legutóbbi népszámlálási adatok nem mutattak ki. A cigányság igen széles rétege tartósan kiszorult az aktív munkaerő-piacról, mélyszegénységben él. A cigányság a településen elszórtan él.*

**b) a Községben/szegregátumokban élők száma (községtől távol eső tanyákon), társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)*

**Jelentős szegregátum A Görbemajor tanya, Szénási tanya, Fiuági tanya, Rákóczi tanya és környéke.*

**c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai*

**Településünkön kevés szegregációval veszélyeztetett terület van. A településünk lakosságának jelentős hányada él mélyszegénységben.*

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

**A településen is egyre inkább meg tapasztalható volt a népesség előregedése, amely átgondolt lépéseket kíván.*

a) **az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés*

**Az önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, a település lakói számára házi orvosi szolgálat és egy házi gyermekorvosi szolgálat áll rendelkezésre helyben.*

- a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

**Az egészségügyi járó-beteg szakellátások Szolnokon biztosítottak, a fekvőbeteg ellátása jórészt a Jász-Nagykun -Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórházban biztosított.*

Mindezekén túl, található a településen fogorvosi ellátás (hetente egy alkalommal) és egy védőnői szolgálati körzet is.

**Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma.*

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2010	39
2011	48
2012	45
2013	NA

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**A háziiorvosi szolgálatok betegforgalmát/ esetszámát az alábbiakban mutatjuk be:*

A házi orvosokhoz praxisonként átlagosan 461 fő, a házi gyermekorvoshoz 98 fő tartozik. Az átlagos betegforgalom nagysága 2012. évben, havi bontásban a házi orvosoknál 1513 fő/ hó /praxis, a házi gyermekorvosnál 85 fő/ hó/ praxis. A háziiorvosi körzetekben folyamatos emelkedés tapasztalható, a betegforgalom vonatkozásában. 2012-ben 1513 fő, 2013-ban 1533 fő, 2014- ben pedig 1500 fő, a 2014 évben 13711 esetben kereste az alapellátást 461 fő.

A házi gyermekorvos által ellátott esetszám is növekvő tendenciát mutat.

**A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújtanak folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.*

- b) *prevenációs és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés*

**Egészségügyi szűrőprogramok keretében évente egy alkalommal szervezett formában tüdőszűrés működik. Helye : Községi Önkormányzat, Nyugdíjas Klub terme. Törekszünk a szűrőprogramok széles körű eléréséhez a lakosság számára. Az épület, amely a helyet biztosítja a szűrésekhez felújításra szorul. Mind felszereltsége, mind akadálymentesítése, felújítása nem megoldott. Ennek hiánya és biztosítása csak pályázati forrásból lehetséges.*

**Teljes labor szűrővizsgálatokat, a helyi házi orvosok végzik heti rendszerességgel, igény szerint.*

Fogászati szűrés, a magánpraxisban működő egy fogszakorvosi rendelőben elérhető, az iskola-egészségügyi feladatok között a gyermekek szűrése is biztosított, az oktatási intézményekkel történt megállapodások alapján.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

**A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés legközelebb Szolnokon biztosított, ennek eléréséhez a szállítójármű megléte elengedhetetlen, beszerzése pályázati forrásból biztosítható.*

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

**Az önkormányzatunk saját üzemeltetésű konyhája révén minden köznevelési intézményben, óvodában és az idősok ellátásaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. Az elmúlt években nem érkezett panasz a közétkeztetéssel kapcsolatban, hosszú évekre visszamenőleg az étkezéssel kapcsolatos fertőzés nem volt a településen.*

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

**A település sportélete, sporttevékenysége gyér, fejlesztésre szorul. A gyermekek az oktatáshoz kapcsolódó testnevelés órákon, óvodai foglalkoztatásokon rendszeres testmozgáson vesznek részt, de a Művelődési ház infrastruktúrája teljes mértékben elavult, a tornaterem felszereltsége gyér, az épület nem akadálymentesített.*

Az önkormányzat saját erőforrások hiányában pályázati források felkutatásával kívánja fejleszteni.

**A településen helyi kézilabda csapat működik, az elmúlt időben sikeresen kialakult a női zumba a Hagyományörző társulat által az ijjászat, és a haditorna.*

Csoportos érdeklődés esetén, az általános iskola tornatermében van lehetőség a mozgásra, szervezett, településszintű sportnap azonban csak sportfejlesztéshez kapcsolódóan kerülhet majd megszervezésre.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

**A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Szociális és Gyermekvédelmi Szolgáltató Központ, a Jászsági Támogató Szolgálat, valamint a Jászsági Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja a szociális és gyermekjóléti alapellátásokat. Biztosított a településünkön a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősok nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, óvoda, támogató szolgálat.*

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer

középpontjában a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú, rendszer-szemléletű szociális munka, folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

**Az Önkormányzattal szemben, a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.*

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Minden települési önkormányzatnak kötelező szolgáltatása az étkeztetés és a házi segítségnyújtás. Azokon a településeken, ahol kétezer főnél több állandó lakos él, az alapszolgáltatásokon felül kötelező biztosítani családsegítést, ahol háromezer főnél több állandó lakos él, ott a nappali ellátást is. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiak-

ban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális alapszolgáltatások közé házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik. A települési önkormányzat az alapellátás keretében szociális házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátás és nappali ellátás keretén belül gondoskodik a rászoruló családok és betegek, az időskorúak, a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan személyek ellátásának megszervezéséről.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Tiszasüly településen működik házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, nappali ellátás, közösségi ellátás.

Házi segítségnyújtást 25 fő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 43 fő, étkeztetést 63 fő, nappali ellátást 25 fő vesz igénybe.

A közösségi szenvedélybeteg ellátást az egykori szolnoki kistérség településein a Besenyszögi Gondozási Központ biztosítja. Az ellátásban több település érintett: Újszász, Zagyvarékas, Szászberek, Szolnok, Tiszavárkony, Tiszejnő, Vezseny, Tószeg, Rákóczipfalva, Rákócziújfalú, Martfű, Szajol, Besenyszög, Kőtelek, Hunyadfalva, Nagykőrű, Csataszög, Tiszasüly.

**Az intézmény szakmai központja 5071 Besenyszög, Szabadság tér 3. szám alatt található.*

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 1997-ben alakult meg. Ezen szolgálat munkájára is egyre nagyobb szükség van. Sok gyermek rendelkezik részképesség zavarral. Jelentős azon családok száma, akik egészségügyi, környezeti ok miatt fokozott gondozásra szorulnak. Nagy hangsúlyt kapott a fogyatékkal élők társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a kirekesztődés elleni küzdelem a pszichiátriai és szenvedélybetegek esetében.

**A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.*

**Településünkön az észlelő - jelzőrendszer tagjai: védőnő, háziorvos, körzeti megbízott, az iskola és az óvoda gyermekvédelmi felelősei, szülői munkaközösség vezetője, a szociális és gyámügyi előadó, idősek otthonának vezetője, a bölcsőde vezetője, a családsegítő szolgálat családgondozója, jegyző, továbbá rendőrség, polgárőrség közreműködésének is jelentős szerepe van.*

**A jelzőrendszeri tagok kölcsönösen tájékoztatják egymást a településen felmerülő problémákról, valamint segítik egymást azok megoldásában. Az együttműködés megfelelő.*

**Az együttműködés megvalósulásának formái: esetmegbeszélések, szakmaközi konferenciák, és az éves gyermekvédelmi tanácskozás. Érintett problémák: a gyermekek agresszív, deviáns magatartása, rendszertelen iskolába járás, szülői elhanyagoló magatartás. A családgondozó folyamatos kapcsolatot tart a jelzéseket küldő oktatási intézményekkel, kollégiumokkal, Szolnok város gyermek-ideggondozójával és a kórház(ak) szociális munkásával. A családgondozó minden alkalommal megteszi a szükséges lépéseket a veszélyeztetettség megelőzésére és a kialakult veszé-*

lyezettettség megszüntetése érdekében. Tájékoztatja a társintézmények képviselőit és az észlelő – jelzőrendszer tagjait.

**A gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vehetik a településen élő 0-18 éves gyermekek és családtagjaik.*

**Utógondozás esetén a 18-24 éves korosztályhoz tartozó fiatalok. A gondozási tevékenység során a szolgáltatás kliense a gyermek, a segítségnyújtás az ő igényeire, védelmére épül.*

A gyermekjóléti szolgáltatások igénybe vétele önkéntesen vagy hatósági kötelezettséggel történik. A gyermekjóléti alapellátás az önkéntességre épül, a védelembe vétel a hatóság elrendelésére, kirendelt családgyógozó közreműködésével működik.

****A Gyermekjóléti Szolgálati gondozási tevékenységét (nem halmozott adat) az alábbi táblázat tartalmazza.***

2014. év

<i>Gondozási esetek összesen</i>	<i>Gyermekek száma</i>	<i>Családok száma</i>
<i>alapellátás</i>	<i>12</i>	<i>11</i>
<i>Védelembevétel</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Átmeneti neveltetés</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
<i>Családba fogadás</i>	<i>1</i>	<i>1</i>

**A családgyógozó meglátogatja otthonukban a családokat. A családlátogatások száma: 8 alkalom átlagosan hetente. A családlátogatások fontos szerepet töltenek be a családgyógozásban. A családlátogatások alkalmával jobban megismerhetjük a családok működését, a gyermekek otthoni szokásait, szabadidős tevékenységeit, feladatait a munkamegosztásban, a szülők nevelési stílusait és eszközeit.*

minél gyakrabban látogatást, melyzéseket készíték tapasztaltokról. A szülők által modell kiépítése, tékközvetítő rendszer és egyáltalán hogy milyen értékelő gyereksége, az otthon ga adhat jó alasi folyamatok szá-

****Gyermekjóléti
kenység a kezelt
és az ellátott
száma szerint***

<i>Probléma típusa</i>	<i>Esetek száma</i>
<i>Lelki- mentális</i>	<i>0</i>
<i>Életviteli</i>	<i>21</i>
<i>Anyagi</i>	<i>26</i>
<i>Egészségkárosodás következménye</i>	<i>0</i>
<i>Információkérés</i>	<i>80</i>
<i>Családi- kapcsolati</i>	<i>0</i>
<i>Foglalkoztatással kapcsolatos</i>	<i>0</i>
<i>Ügyintézéshez segítségkérés</i>	<i>85</i>
<i>Összesen</i>	<i>212</i>

Lehetőség szerint folytatok családnek során feljegyzem minden esetben a Ezért nagyon fontos a pozitív családdal mivel a család érszerként fogható nem mindegy, keket közvetít a meknek. A család érzelmi biztonságot az azonosulásmára.

***szolgáltató tevé-
probléma típusa
gyermekek
(2014. évi adat):***

Forrás: Helyi adatgyűjtés

***Gyermekjóléti alapellátás:**

A településen a gyermekjóléti alapellátásról a Szolnok Kistérségi Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató Besenyszögi Központján Tiszasülyi telephelyen keresztül gondoskodik.

**A gyermekjóléti szolgálat a gyermekjóléti alapellátások biztosításával hozzájárul a gyermek testi, érzelmi, értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez, valamint a kiemelt gyermek családjába való visszahelyezéséhez. Az intézmény szakemberei családgondozói feladatokat látnak el, ellátásokat közvetítenek, és szervezési tevékenységet végeznek.*

**A szolgálat feladatai:*

- A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:*
- tájékoztatás a gyermeki jogokról, támogatások formáiról, az azokhoz való hozzájutás segítése*
- családtervezési, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó szolgáltatások, és az ezekhez való hozzájutás lehetőségeinek biztosítása*
- szociálisan válsághelyzetben lévő anya segítése, támogatása*
- szabadidős programok szervezése*
- hivatalos ügyek intézésének segítése*

**A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:*

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, magánszemélyek és nem állami szervek bevonásával*
- veszélyeztetettséget megelőző okok feltárása, és azoknak adekvát javaslat készítése*
- a szolgálat feladatait a következő intézményekkel összehangoltan végzi: védőnői szolgálat, gyermekorvosi szolgálat, az óvoda és az iskola gyermekvédelmi felelőseivel, rendőrség, egyházi és társadalmi szervezetek*

**A kialakult veszélyeztetettség elhárítása érdekében:*

- családgondozás a családban előforduló működési zavarok ellensúlyozására*
- családi konfliktusok megoldásának elősegítése*

- egészségügyi és szociális ellátás valamint hatósági intézkedések kezdeményezése
- javaslat a gyermek családból való kiemeléséhez

**Egyéb feladatok:*

a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos kísérése a gyermek panaszainak meghallgatása, a szükséges intézkedések megtétele a védelembe vett gyermek, gondozási nevelési tervének elkészítése felkérésre környezettanulmányt készítése folyamatosan kapcsolatot tartás a nevelési oktatási intézményekkel, segítve azokat gyermekvédelmi feladataik ellátásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat legtöbb esetben az oktatási intézményektől (óvodák, iskolák) értesül a veszélyeztetett gyermekekről. Elsősorban a pedagógusok és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök jelzései alapján veszik fel a kapcsolatot a családokkal, de érkezhetnek jelzések a jelzőrendszer többi tagjától is (rendőrség, gyámhivatal, háziorvos, védőnő, illetve más gyermekjóléti szolgálat). A jelzés után intézményünk családgondozója felveszi a kapcsolatot a családdal (személyesen, telefonon vagy levélben). A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel, szükség esetén pszichológus segítségét is felajánlja a családnak. Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérvények kitöltésében nyújt segítséget. Amennyiben a családgondozó úgy látja, hogy a veszélyeztetettség továbbra is fennáll, tehát alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, akkor kezdeményezi a gyámhatóságnál a gyermekek védelembe vételét. 2014. évben Tiszasülyön védelembevétel 4 esetben történt.

A külterületen élő lakosság gondozási szükségleteinek kielégítésére 2005-ben létrejött a Tanyagondnoki Szolgálat. A szolgáltatás célja a tanyasi életmódból adódó hátrányok csökkentése, a különböző intézmények, szolgáltatások (pl. iskola, óvoda, bolt, családsegítő stb.) hiányából fakadó problémák enyhítése, alapvető egyéni és közösségi szükségletek kielégítése. A tanyagondnok segít a hivatalos ügyek intézésében, közvetlen kapcsolatot tart a szakmai központ dolgozóival, az orvossal. A tanyasi rászoruló lakosokat beszállítja az orvosi rendelőbe, rendelőintézetbe, kórházba, szükség szerint fölírta és kiváltja a gyógyszereket. Bevásárol, gázcserét bonyolít, táp- és terménybeszerzést végez. A feladatok ellátásához a speciális tanyagondnoki tanfolyamot elvégezte. Tiszasüly külterületén (Görbe major, Szénási tanya, Fiúági tanya) 18 tanyán élő családnak nyújt segítséget az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférésben, hivatalos ügyek intézésében, egyéb lakossági szolgáltatások nyújtásánál.

Az egészségügyi ellátás helyben a házi orvosi praxison keresztül valósul meg. A házi orvosi szolgálatot az Egészségbiztosító Pénztár finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazás.

Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Háziorvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítják. A járóbeteg-szakellátás Szolnokon, valósul meg. A fekvőbeteg ellátás az esetek többségében Szolnokon valósul meg. Járóbeteg szakrendelésre és kórházi ellátásra általában a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórház- Rendelőintézetében igénybe vehetik a szakellátást.

A településen védőnői szolgálat is működik. A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki állampolgárok a védőoltásból. A községben fogorvosi ellátás is működik.

Tiszasülyön hétvégén, szombat reggeltől hétfő reggelig központi orvosi ügyelet működik.

**A település éjszakai és munkaszüneti központi felnőtt orvosi ügyelete Szolnokon, településüinktől 40 km-es távolságban működik.*

Szakorvosi rendelés és nőgyógyászati szakrendelés havonta egy alkalommal érhető el. (Tiszasülyön a központi orvosi ügyelet megszűnt)

A betegségstruktúra azonban hasonló a magyarországi népesség mutatóihoz, főként a magas élet-számú 50 év feletti népesség tipikus betegségeit jelzik az adatok.

A megelőzés egyik fontos formája a szűréseken való részvétel, melyről azonban nem rendelkeznek adatokkal. A községben lehetőség van az egészségnapok szervezésére, mely számos további szűrésre is lehetőséget adna. (vércukor, koleszterin, csonttritkulás stb.)

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

**a) közösségi élet színterei, fórumai*

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. (Nemzeti Művelődési Intézet által biztosított munkaerő)

Az önkormányzat fenntartásában működik a Művelődési Ház és a Községi Könyvtár, ahol a település egész lakosságának van lehetősége a tartalmas és igényes művelődésre, kapcsolódásra. Tartalmi munkája igen sokrétű és változatos. Programokat, rendezvényeket szervez, kiemelten kezelve a rétegművelődést, felvállalva a kultúrált szórakozást. Hangsúlyt fektet a hagyományokra. A faluház az Önkormányzat és a Tiszasülyért Egyesület közös fenntartásával működik. Internettel és állandó kiállítással várja a kapcsolódni vágyókat. Kiemelkedő szerepet töltenek be a helyi civil szervezetek, munkájukkal a helyi közösség érdekeinek megőrzését, valamint az ehhez szükséges szakmai tevékenységek koordinálásával, illetve célkitűzéseik hatékony megvalósításához szükséges szellemi és fizikai háttér kialakítását és biztosítását tűzték ki célul.

A Tiszasülyi Gyermekekért alapítvány több mint 10 éve működik. Célja részben a hátrányos helyzetű gyermekek támogatása, tanulók jutalmazása, táborok finanszírozása. Bevételei az alapítványi rendezvényekből, az adók 1%-ból, felajánlásokból származik. A kuratórium dönt az adományok felhasználásáról. Az utóbbi években a következő beruházásokat támogatták: a gyermeknap támogatása, táborok finanszírozása, tanulók jutalmazása

A művelődési ház programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítja. 2014. évtől a művelődési ház kihasználtsága folyamatos fejlődésben van.

(pályázat könyvtár, művelődési ház) Alap és kiegészítő szolgáltatásait a 1997. évi CXL törvény előírásainak megfelelően végzi. A helyi szabályozókat az Alapító okirat és Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza.

**Évente egy alkalommal kerül megrendezésre a településünkön közösségi rendezvény, augusztus elején a „Tiszavirág fesztivál” és októberben az „Idősek Napja”.*

Lassan már hagyománnyá válik a „Bicogó Maraton” is, melyet már XI. alkalommal, minden év augusztusában rendez meg a Tiszasülyért Egyesület civil szervezet.

A közösségi tereink sokszínűségéhez tartoznak a közparkok, a település központjában található Játsszóter.

A helyi közéleti események népszerűsítésére a Tiszasülyért Egyesület a helyi média – havonta megjelenő Tiszasülyi Hírmondó folyóirat - szolgál.

Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, a helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő. A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikhez, az önkormányzat a közösségi rendezvényeik helyszínének biztosításával, szervezési segítséggel és anyagi támogatással járul hozzá.

**Az önkormányzat segítő közreműködésével 2015 februárjában Tiszasülyön is megalakult a Helyi Civil Szervezetek önkormányzati rendelete, melynek a településen működő bejegyzett non-profit szervezetek (egyesületek, alapítványok, közalapítványok), valamint a különböző klubok, körök is tagjai lettek. Ez a szerveződés biztosítja azt a színteret, ahol a civil szféra együttműködése kiteljesedhet, a széles spektrumot felölelő tevékenységek kiegészíthetők, erősíthetők egymást az összefogás által.*

**Fontos kiemelni, hogy régebben a közösségi összefogás nem jellemezte a helyi roma közösséget, nem voltak rendezvényeik, civil szervezeteik nem jelentek meg a települési közösségi térben. Az újonnan megválasztott vezetés már más felfogással gondolkodik és próbál a település közösségi életébe bekapcsolódni.*

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. széthúzás, etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az elmúlt években településünkön etnikai konfliktusok nem manifesztálódtak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

**A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben, mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően anyagi és természetbeni felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg, a farsangi időszakban nagy népszerűségnek örvendenek a jótékonyági bálók, rendszeresen támogatókra találnak a települési rendezvények, gyermekprogramok (gyermeknap), majális az önkormányzati fenntartású intézmények által szervezett programok. (művelődési ház, könyvtár)*

A település életében fontos szerepet töltenek be közösségi színterek, a sport, a művelődés helyi feltételeinek biztosításával. Anyagi nehézségek miatt az utóbbi években kevesebb lehetőség adott a programok szervezésére, de a megtartott rendezvényeken (Falunap, Szüreti bál, Idősek Napja stb.) a helyiek aktívan részt vettek. A helyi közösségi együttélés fő jellemzője a „széthúzás” amit szeretnénk a különböző rendezvényekkel kiküszöbölni.

A településen működik iskolai és községi könyvtár is.

A Tiszasülyért Egyesület és az önkormányzat segítségével működik a Faluház is.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

**2013-ban a Helyi Esélyegyenlőségi Programunk kidolgozásában a roma nemzetiség nem vett részt, mivel nem volt a községünkben roma nemzetiségi önkormányzat.*

A 2014 évben megválasztott Tiszasülyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetése már nyitottabb a közreműködésre és a közös gondolkodásra.

Az Önkormányzatunk és a Tiszasülyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat között 2014. évet követően született Együttműködési Megállapodás, mely tartalmazza, hogy a települési önkormányzat milyen módon segíti a nemzetiségi önkormányzat működését, részére milyen támogatásokat nyújt.

Az együttműködés keretében a TRNÖ vállalta, hogy a kisebbségekkel kapcsolatos képviselő-testületi előterjesztésekről kialakítja álláspontját, tájékoztatást nyújt az elvégzett, a kisebbséget érintő feladatokról, eredményekről, programokról, eseményekről.

2015. évi gyereknapi

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással össz függő problémák, a hátralékok felhalmozódása a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken. fejlesztési lehetőségek</i> <i>beazonosított problémák</i>	<i>Közfoglalkoztatás továbbfolytatása.</i> <i>Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, az ingázási lehetőségek szélesítése.</i>
Munkanélküliség miatti kialakuló mentális problémák *Tartós munkanélküliség csökkentése, a helyi Közösségi gondozói szolgálat igénybevétele. *Szociális földprogram helyi gazdálkodók fejlesztése, fenntartása. <i>felntt képzési programok támogatása, újabb programok beindításának támogatása.</i> <i>Diák munka program megvalósítása az oktatás és a munka világa közötti átmenet elősegítése érdekében.</i> <i>Együttműködés képzőszervekkel, folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi központ illetékes Kirendeltségével.</i> <i>*A szegénységben élő, tartós munkanélküliek alulképzettsége, motiválatlansága, amely gátja a munkaerőpiaci beilleszkedésüknek.</i>	
Munkanélküliség oka a szakképzettség hiánya, vagy nem a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettség. Képzési lehetőségek bővítése, akár helyben is. *Szociális földprogram helyi gazdálkodók fejlesztése, fenntartása.	
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. *Felzárkóztatási, fejlesztési, hátránykompenzációs programok szervezése gyermekek, családok számára. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. Szabadidős tevékenységek fejlesztése, bővítése.

	se. Sporttevékenységek lehetőségének bővítése.
A lakossági adósságállomány újratermelődése. Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.	
Az állampolgárok egészségügyi állapota az országos mutatóknál alacsonyabb.	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést. Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Nagyobb területet lefedő WIFI szolgáltatás.	
<i>*Könyvtár épülete, iskola épülete, művelődési ház épülete részben akadálymentes</i>	<i>Teljekörű akadálymentesítés pályázat benyújtása.</i>
<i>*Kevés a romákat érintő civil összefogás, közösségi kezdeményezés, a helyi cigányság érdekérvényesítő készségek terén nehézségekkel küzd, tájékozatlan a helyi kisebbségi politikában és az országos politikában egyaránt.</i>	<i>Csoportos közmunka, illetve képzési programok indulásakor közéleti tájékoztatás, közösségépítő pályázatok figyelése, közösségépítő programok szervezése, szülői munkaközösségekre (óvodai, iskolai) való építkezés, érdemi együttműködés kialakítása a TRNŐ-tal.</i>
<i>Pályázati lehetőségek feltárása, a Komplex telepprogramunk pályázati dokumentációjának aktualizálása, újabb pályázati kiírás esetén annak benyújtása. *Településünk bérlakás-állománya mennyiségében kevés, minőségét tekintve a lakások rossz állapotúak, felújításra szorulnak, szociális bérlakásokkal nem rendelkezünk.</i>	

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

**Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, megalkotta az 1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, majd*

elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell főleg hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérültek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

**A helyi ellátórendszer pénzübeli, és természetbeni támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, célzott támogatások, és szolgáltatások nyújtásával biztosít védelmet.*

A helyi gyermekjóléti rendszer további jellemzője, hogy elsősorban a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális intézményhálózaton keresztül, esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul.

Településünkön a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben/szervezetben megvalósult.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett gyermekek létszámát a településünk jegyzője tartja nyilván, a gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmények/szervezetek által megadott adatok alapján. 2012-ben 93 fő 2013-ban 85 fő 2014-ben 87 fő veszélyeztetett gyermek került a látókörünkbe. A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata, megítélése szerint a veszélyeztetettség okai között kiemegaslóan a szociális helyzet és a mélyszegénység a meghatározó:

A hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyilvántartását a köznevelési intézmények végzik. Az intézményekbe járó gyermekek háromnegyede hátrányos helyzetű.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2012 évben jelentősen megemelkedett. 2008-2011. években a kedvezményezettek száma 180 körüli volt, 2012-ben a létszámuk 183 főre emelkedett. 2013-ban 161 fő, míg 2014-ben 152 fő volt.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Ingyenes tankönyvellátásban közel 87 gyermek részesül évente az 1-8. évfolyamra járók körében.

Óvodáztatási támogatás 2009. évtől biztosított azon három éves gyermekek számára, akik hátrányos helyzetűek. Ez a támogatási forma 2015. szeptember 01.-től megszűnik, mivel bevezetésre kerül a kötelező óvodába járási kötelezettség.

Évről-évre megszervezésre kerül településünkön a nyári gyermekétkeztetés. Kiugróan magas számú gyermek részesült ebben az ellátásban 2012 évben, amikor is 85 gyermek számára volt biztosított az étkeztetés, 2012-ben 85 gyermek részesült az ellátásban, 2013-ban 87 fő, míg 2014. évben 73 fő, 2015. évben 85 fő. 2012. évtől megváltozott a jogszabály, melynek következményeként már csak kizárólag melegétkeztetésre volt lehetőség.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülő gyermekek létszáma növekedett az elmúlt években, míg 2012-ben 66 főre emelkedett a létszám, ami annak köszönhető, hogy az ingyenes étkeztetést jogszabályban kiterjesztették az 1-8 osztályra vonatkozóan. 2013-ban ingyenes étkeztetésben 64 gyermek részesült, 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetésben 3 fő, 2014-ben 69 fő ingyenes étkeztetett és 3 fő 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetett gyermek volt a településünkön.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermeket nem tartunk nyilván a településünkön.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Kerületünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Tiszasülyön a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 1 fővel működik. A családgondozó főállású és teljes munkaidőben foglalkoztatott felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező alkalmazott.

A Szolgálat irodája Tiszasüly, Kiséri út 21. szám alatt található.

A gyermekjóléti alapellátás célja:

Az alapellátás célja, hogy a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét és családban történő nevelését elősegítse. Az alapellátás a megelőzésre irányul, célja tehát, hogy a gyermekek veszélyeztető körülményektől mentesen saját családjukban nevelkedhessenek. Az alapellátás pénzügyi, természetbeni illetve személyes gondoskodást nyújtó ellátás formájában valósulhat meg. Az alapellátás célja, hogy a gyermekek és családjuk lakóhelyén kapja meg azt a támogatást és segítséget, amely a gyermek jólétéhez szükséges.

Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenysége

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan a gyermekek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatást ellátások teljesítésével, ellátások közvetítésével és szervező tevékenységével, családgondozással, szolgáltatással és programok szervezésével kell biztosítani, melyet úgy kell megszervezni, hogy az szükség esetén kiterjedjen a településen élő valamennyi gyermekre.

A gyermekjóléti szolgáltatás a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátás. A gyermekjóléti szolgálatok feladatait a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény fogalmazza meg.

A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége:

A Gyermekjóléti Szolgálat fő feladatköre a családokkal való rendszeres kapcsolattartás, amely a családgondozás keretében és ügyfélfogadással valósul meg. A családgondozó szükség szerint látogatja a gondozásban, védelemben részesülő gyermekeket. Életvezetési tanácsadást nyújt annak érdekében, hogy a szülők nagyobb figyelmet fordítsanak a gyermekek testi-lelki értelmi érzelmi fejlődésére.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése.

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

**Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermek a községhez tartozó tanyákon élnek.*

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem látókörébe. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gytv.) 67/A.§ (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint szabályoz: a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

2013. szeptember 1-jétől a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján:

(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: *Szociális helyzet:* A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel foglalkozó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. Az óvodákban, iskolákban a gyermekek több, mint 80 %-a részesül étkezési kedvezményben.

Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított volt. 2012. évben a nyári gyermekétkeztetés keretében összesen napi 44 adag meleg étel került kiadásra, amely 45 munkanapon keresztül összesen 1980 adagot jelentett.

A szülők által – az adatszolgáltatás önkéntességére vonatkozó tájékoztatást követően – kitöltött adatlapok alapján Tiszasüly Községben 2012. évben 92 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, melyből 51 gyermek általános iskolás, 21 gyermek óvodás, 20 gyermek középiskolai.

A gyermekek védelmét szolgálják a

- a szociális juttatásokról és ellátásokról szóló 2/2012. (I.26.) önkormányzati rendelet,
- a gyermekvédelem helyi szabályozásáról szóló 5/2013. (II.21.) önkormányzati rendelet,

- a módosított személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról és azok igénybevétele-ről szóló 4/2006. (II.26.) önkormányzati rendelet
- gyermekjóléti alapellátások: a Gyermekjóléti Központ szervezi, a jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában.
- A gyermekek napközbeni ellátása óvodai és iskolai napközi keretein belül kerül ellátásra. Hiányosságként mutatkozik a 0-3 éves korú gyermekek ellátása bölcsőde hiányában.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A települési jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, civil szervezet részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

A település társulási formában biztosítja az iskolai ellátás, 2012. szeptember 1. napjától a Kolping Katolikus Egyház fenntartásába került, az ellátás működtetéséhez az önkormányzat a va-gyon üzemeltetésre történő átadásán túl pénzügyi támogatással járul hozzá.

2013. júniusától a településen lévő óvoda visszakerült az önkormányzat működtetésébe.

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az intézményekben zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvos-hoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

A Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója alapján 2012-ben szakmai tevékenység száma 2487 esetszám volt (halmozott adat). A Családsegítő Szolgálat esetében a szakmai tevékenységéről szóló beszámolóban 848 fő esetforgalomról (halmozott adat) tesz jelentést. A gyermekek egészséges fejlődése érdekében szükséges lenne a sporttevékenységek fejlesztése is, melyhez hozzájárulhat a helyi termálvíz hasznosításával megépíthető tanuszoda, strand.

Pályázati erőforrás felkutatása szükséges.

- a) **védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)*

**Tiszasülyön a védőnői feladatokat 2014. évig helyettesítés formájában látták el. Ezt tudva önkormányzatunk az elmúlt években több alkalommal hirdette meg a védőnői álláshelyeket, 2015. évben sikerült betölteni az álláshelyet. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 50 fő alatt van.*

- b) **gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)*

**Településünkön egy házi gyermekorvosi körzet van, a 0-14 éves gyermekek egészségügyi alapellátása itt biztosított. A körzetre jutó ellátott esetek száma évről évre emelkedést mutat, ugyanakkor az ebbe a korosztályba tartozó népesség száma, stagnál, illetve 2013. és 2014. minimálisan növekedett.*

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

**A speciális szükséglet felismerése és korai korrekciója nélkülözhetetlen. Az egészségügyi problémák, fejlődési elmaradások korai felismerése a védőnői szolgálatra és a házi gyermekorvosi szolgálatra hárul. Településünkön az arra rászoruló gyermekek – a 0-3 éves gyermekek, súlyos/halmozottan fogyatékkal élő gyermekek - esetében a Jász- Nagykun- Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a korai fejlesztést, szükség esetén a gyermek lakókörnyezetében, utazó szakemberek – gyógypedagógus, logopédus, konduktor, pszichopedagógus – alkalmazásával.*

**d) gyermekjóléti alapellátás*

A gyermekjóléti alapellátások többsége biztosított a településen: A Szolnoki Kistérség Többcélú Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, társulási fenntartásban működő intézmény révén biztosított a gyermekjóléti szolgáltatás, egy fő teljes állású családgondozó tevékenykedik a településen. Munkájukat szakmai vezető koordinálja, biztosított a pszichológiai, jogi és fejlesztő pedagógiai tanácsadás, valamint a családkonzultáció/családterápia is a gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekeknek és családjaiknak.

A gyermekjóléti alapellátásokat tovább vizsgálva elmondható, hogy a településünkön valamenyny korosztály számára részben biztosított a napközbeni ellátás, 50 férőhelyes óvoda és az iskolai napközi által.

**e) gyermekvédelem*

A gyermekek védelmét szolgálják a pénzübeli és természetbeni ellátások: a szociálisan rászorulókat által igénybe vehető pénzübeli, természetbeni és gyermekjóléti alapellátásokat, a személyes gondoskodást nyújtó helyi gyermekvédelmi ellátások formáiról, azok igénybe vételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 17/2009 (V. 31.) számú rendelet tartalmazza.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. Valamennyi köznevelési intézményben gyermekvédelmi felelősök koordinálják a feladatokat. A veszélyeztetettségre vonatkozó összes jelzések száma 2012. évben jelentősen meg növekedett az előző évekhez képest. A jelzőrendszer tagjai 2014. évben 20 alkalommal éltek jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé, míg az előző években átlagosan 26 alkalommal.

Ez elsősorban a közoktatási intézményekből (általános és középiskolákból) érkező jelzések emelkedésének tudható be, akik az igazolatlan hiányzások okán több jelzéssel élnek a szolgálat felé.

**f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások*

Településünkön nem biztosított a gyermekek átmeneti gondozása, nem működik helyettes szülői hálózat. Az arra rászoruló gyermekek a gyermekjóléti szolgálat közreműködése által jutnak ott-hont nyújtó ellátáshoz, jellemzően családok átmeneti otthonában, illetve anyaaotthonban.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

**A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézmény hálózaton keresztül. A bölcsődében, az óvodában, és az általános iskoláinkban zajló szűrő programok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.*

Szünidei programokat az általános iskolák, a művelődési ház, valamint a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szervez.

2015. évtől iskola idő alatt és nyáron megszervezésre kerül az úszótanfolyam, amelyen évi átlagban 30 fő gyermek vesz részt. Az Önkormányzat nyári napközis tábort szervez a gyermekek részére és a hátrányos helyzetben élő gyermek részére nyújtanak változatos programjaikkal fejlethetetlen nyári élményeket.

Iskolai szorgalmi időszakban valamennyi köznevelési intézményben működnek szakkörök, tanuló körök, változatos kulturális és sportrendezvényeket, kézműves foglalkozásokat szerveznek havi gyakorisággal, a települési iskolákban rendszeresek a sportszakkörök, egyéb sportrendezvények (sportnap).

**h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv*

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen részesülnek étkeztetésben. Az óvodánkban, iskoláinkban havonta átlagosan 170 gyermek étkezik. Étkezési kedvezményben 165 gyermek (az étkező gyermekek 95%-a) részesül. Valamennyi szociálisan rászoruló és normatív támogatásra jogosult gyermekétkezési lehetősége biztosított.

A törvény által meghatározott ingyenes tankönyvtámogatásban 2012. évben 78 gyermek részesült. A 2012. évben a nyári gyermekétkeztetés keretében összesen 85 gyermek, 44 munkanapon keresztül, 832.480 Ft értékben. 2013-ban a létszám jelentősen megemelkedett, jelenleg 87 gyermek részesül nyári gyermekétkeztetésben 44 napon keresztül, 1.684.320,- Ft értékű állami támogatással. 2014. évben 73 fő gyermek, 45 munkanapon keresztül, 1.445.400,- Ft értékben részesült nyári gyermekétkeztetésben, 2015. évben 85 fő a részesülők száma, amelyre 1.645.600.-Ft támogatást kaptunk. A támogatás odaítélésében minden évben a gyermekintézmények javaslataira támaszkodtunk.

**i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei*

Egyetlen eljárás sem indult településünkön az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítása iránt.

**j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül*

**A gyermekek számára elérhető hátránykompenzáló szolgáltatások közül kiemelhető a településen elérhető alapfokú művészetoktatás. Legjelentősebb hátránykompenzáló programok a köznevelési intézményekben valósultak meg, az IPR programok révén, melyek a 4.4. pontban kerülnek bemutatásra.*

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

**a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása*
Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

A szülők által – az adatszolgáltatás önkéntességére vonatkozó tájékoztatást követően – kitöltött adatlapok alapján Tiszasüly Községben 2012. évben 64 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, melyből 36 gyermek általános iskolás, 14 gyermek óvodás, 7 gyermek középiskolai, 3 felsőfokú képzésbeli tanulmányokat folytat, 4 gyermek óvodás kor nem érve el otthon tartózkodik.

A település társulási formában biztosítja az iskolai ellátás, 2012. szeptember 1. napjától a Kolping Katolikus Egyház fenntartásába került, az ellátás működtetéséhez az önkormányzat a vagyon üzemeltetésre történő átadásán túl pénzügyi támogatással járul hozzá. Az önkormányzat képviselő-testülete a 2011/2012-es tanévtől csökkentette az iskola létszámkeretét. 2012. szeptemberétől a második és harmadik osztály összevonásra került, 2013. szeptemberétől pedig az első és második osztály, illetve a harmadik és negyedik osztály került összevonásra.

Felkészítő, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások több tantárgyból folynak. A tanulók második idegen nyelvként az angol nyelvet tanulhatják választható formában, heti két órában. Tanórán kívüli tevékenységekre is lehetőség van a diákoknak, meseszakkörön, képzőművészeti, néptánc oktatáson illetve sportszakkörön részt venni. Az iskola tanulólétszáma 106 fő, ebből tanügyi tanuló 5 fő, más településről 17 tanuló jár a tiszasülyi iskolába.

***Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**

Év	Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezményben részesülők száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermek	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma
2010	180	0	1
2011	167	0	1
2012	168	0	1
2013	161	0	0
2014	153	0	0

Forrás TeIr és helyi adatgyűjtés

**A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága*

- a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,*
- b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel*

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Minden év augusztusában és novemberében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők Erzsébet utalvány formájában természetbeni támogatást kapnak.

**A sajátos nevelési igényű tanulók aránya az iskolában alacsony, 10 % alatt van.*

**Az általános iskoláskorú gyermekek esélyeinek vizsgálatánál következő lényeges szempont a továbbtanulási mutatók kérdésköre. Országos átlagban az általános iskolát végzett gyermekek 14 %-a tanul tovább gimnáziumban, 28 %-a szakközépiskolában (érettségit adó képzés), 57 %-a szakiskolai képzésben, 0%-a speciális szakiskolában.*

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

2013. júniusától a településen lévő óvoda visszakerült az önkormányzat működtetésébe Tiszasülyi Vackor Óvoda néven. Az óvodában két vegyes csoport működik, egy kis-középső illetve egy nagy-középső. Az óvoda 50 gyermek ellátására van kialakítva, mely férőhely létszámot napjainkban az óvoda eléri.

**Óvodánknak nincs gyógypedagógus alkalmazottja, a logopédiai és gyógypedagógiai fejlesztést a Szolnoki Pedagógiai Szakszolgálat utazó szakemberei biztosítják a beszédhibás gyermekek és a részképesség zavarral küzdő gyermekek esetében. A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan látják el, a gyermekek fejlesztését óraadó gyógypedagógus koordinálja. Iskola, illetve óvodapszichológus szakember nem tevékenykedik a településünkön, a pszichológiai ellátás a Szolnoki Pedagógiai Szakszolgálat nevelési tanácsadása keretében biztosított.*

c) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

**Pozitívként, illetve erősségként azonosítható az óvodánk önkormányzati fenntartásban működtetése tekintetében, hogy sok gyermeket érintően valósítanak meg hátránykompenzáló programokat. Az elmúlt években több gyermek került be az integrált pedagógiai rendszerbe (továbbiakban: IPR) ennek keretén belül részesültek életkoruknak megfelelő egyéni fejlesztésekben, vettek részt közösségfejlesztő, szabadidős, tanulást segítő, szocializációjukat segítő egyéb programokon. Az ösztöndíj program az út a iskolai tanulmányainak sikerességének elősegítése.*

Tiszasüly településen bölcsőde nem működik.

Általános Iskola tanulók száma

<i>Év</i>	<i>Általános Iskola 1-4 évfolyam tanulók száma</i>	<i>Általános Iskola 5-8 évfolyam tanulók száma</i>	<i>Összesen</i>
<i>2014/2015</i>	<i>54</i>	<i>48</i>	<i>102</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

A szakértői vélemények alapján vannak olyan gyermekek, akiknek számára a helyszíni fejlesztést, logopédiai ellátást finanszírozni kell az Önkormányzatnak, aminek forrása ezen gyermekek dupla állami fejkvótája lesz. Sajnos az eddigi ingyenes formában a kistérségi ellátás megszűnésével már nem kapjuk meg a gyermekek részére kötelezően szükséges szakszerű fejlesztést. Igen sok törvényi változás zajlik és várható, többek között a 2014-ben induló 3 éves kortól kötelező óvoda. Tiszasülyi óvoda ezen a téren úttörő szerepet tölt be, általában korán beiratják a gyermekeket a szülők.

Sajnos nagyon sok a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az intézményben. Részükre a nyár folyamán is biztosítani kell az ellátást.

Az óvoda udvarán lévő játszótér nagyon rossz állapotban van, szükséges lenne a felújítás. Szerencsére a községi játszótér felújítás alatt van, melyet az óvoda is tud majd használni.

**A községi játszótér felújítása befejeződött.*

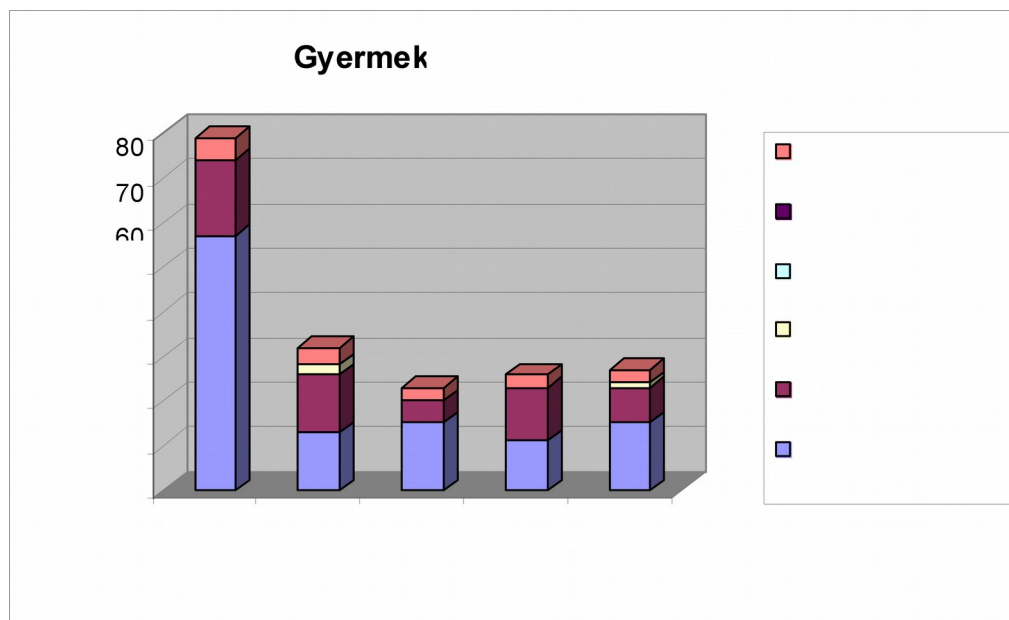
A gyermekjóléti szolgálat munkájának alapja, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet.

A fenti jogszabályok alkalmazása során a gyermeknek mindenek felett álló érdekeit kell figyelembe venni, illetve biztosítani. A gyermek nevelésére a családja jogosult és köteles. A család életében történő hatósági beavatkozás (amely a gyermekjóléti szolgálat javaslata alapján is történhet) kizárólag a gyermek érdekében történhet.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata: szolgálni a gyermek testi és lelki egészségének családban történő nevelésének elősegítését, veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermekek visszahelyezését. A gyermekvé-

delem minden gyermekre és fiatalra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichiátriai, szociális, egészségügyi és jogi tennivalók összessége, amelyek a gyermek és a fiatalok gondozását, ellátását, nevelését és érdekvédelmét hivatott szolgálni.

A gyermek illetve a család gondozása történhet:

A gyermekjóléti szolgálat további feladata és célja, hogy a gyermek a, a fiatalok problémáit minél korábban felismerje és minél hatékonyabban kezelje, megelőzve súlyosabbá válását. Lényeges és nagyon fontos, hogy a felderített eset után a jelzés időben kerüljön a megfelelő helyre. Ennek érdekében a 15/1998.(IV.30.) NM. rendelet 14.§-ában meghatározott észlelő és jelzőrendszer működését a Gyvt. 17. §-a szerinti személyekkel, szervezetekkel, a gyermekjóléti szolgálat biztosítja. A jelzőrendszer jól működik Tiszasülyön és szinte mindennapos kapcsolatban vagyok a jelzőrendszer tagjaival.

A családok életében továbbra is első helyen szerepelnek a következő problémák:

- szociális problémák, megélhetési nehézségek, munkanélküliség, válás, család tagok betegsége, alacsony jövedelem...
- családon belüli konfliktusok, a szülők hiányos nevelési ismeretei
- családon belüli szenvedély betegségek, alkoholizmus...

Egyéb szolgáltatások:

- Információnyújtás
- Egyéb hivatalos ügyek intézésében való közreműködés
- Tanácsadások
- Elhelyezési tárgyaláson való részvétel
- Környezettanulmányok készítése

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család szét-eséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. <i>*Tiszasülyi Tanoda foglalkoztatás elindítása, ami kb: 30 Fő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását, személyes adottságaik és kompetenciáik eredményes fejlesztését támogatja.</i>
0-3 éves korú gyermekek ellátására kielégítetlen igény jelentkezik	Intézményhálózat fejlesztése, óvodai mini csoport kialakítása
Iskola épületének akadálymentesítése hiányos	Teljekörű akadálymentesítés
Iskola tornaterme alkalmatlan sportolásra	Teljes felújítás, új tornaterem kialakítása
Iskola udvari játékok hiánya	<i>Játszótér kialakítása az iskolaudvaron befejeződött, de a szabadon használható játékok még mindig hiányosak.</i> <i>Kültéri füves focipálya rendbetétele, padok, kukák kihelyezése.</i>
Sportlehetőségek korlátozott elérhetősége	Sportpálya felújítás, fejlesztés, tanuszoda, strand építés
<i>*Egyre több a motiválatlan gyermek</i>	<i>Pályaválasztási tanácsadás, illetve mentálhigiéniai foglalkozások szervezése. A motiválatlanság valódi okának felkutatása orvoslása érdekében.</i>
<i>*Nyári napközi tovább fejlesztése, étkezés biztosítása.</i>	<i>A Művelődési ház felszerelésének bővítése, teljes épület felújítása, fűtési lehetőség megoldása, akadálymentesítése. A nyári szünidőben a szabadidő biztonságos és tartalmas eltöltéséhez, valamint az étkezés biztosításához napközis tábor szervezése, működtetése a rászoruló gyermekek részére.</i>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők teszik ki a népesség felét, és sajátos problémáik alapvető társadalmi kérdéseket érintenek. 2003-ban Magyarországon a 15-64 éves nők 51%-a, a férfiak 63%-a volt foglalkoztatott. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya. A nők és a férfiak munkaerő-piaci esélyegyenlőségének alapvető feltételei közé tartoznak a családi és munkahelyi kötelezettségek összehangolását lehetővé tevő családtámogatási ellátások, az elérhető és megfelelő minőségű gyermekgondozási, illetve a gondozásra szoruló családtag ellátását segítő szolgáltatások, valamint a családi kötelezettségeket rugalmasan figyelembe vevő munkaszervezetek és foglalkoztatási formák elterjesztése.

A nemek szerinti összetételt a megye és Tiszasüly vonatkozásában a társadalom egészében tudtuk vizsgálni.

A megyében a nők magasabb arányban vannak jelen ez Tiszasülyön is megfigyelhető, de a két nem közötti különbség elhanyagolható mértékű. Gyermekkorban és a 18 év alatti lakosság esetében a nemek összetételére a megyei adatok alapján a férfiak magasabb aránya a jellemző, ez az eltérés itt is érzékelhető.

Jelentős eltérés a következő életszakaszokban sem mutatkozik, ahol a férfiak aránya kismértékben tovább növekszik, nem úgy, mint a megyei és országos adatokban. A 65 év felettiekénél a nők száma magasabb, de az eltérés itt sem jelentős. A nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt azonban az idősebb korosztályokban arányuk felülreprezentált. Az arányok közelítenek az országos és a megyei átlagokhoz.

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíj jogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A tiszasülyi nyilvántartott álláskeresők megoszlása 2012-ben

Megnevezés	Január		Június		December		
	száma (fő)	meg- oszlás	száma (fő)	megosz- lás (%)	száma (fő)	Megoszlás (%)	
						Tárgyidő- szakban	Előző év- ben
Állománycsoportok szerint							
szakmunkás	42	28,2	27	30,3	38	36,5	33,9
betanított munkás	51	34,2	35	39,3	35	33,7	33,9
segédmunkás	44	29,5	19	21,4	20	19,2	25,2
szellemi foglalkozású	12	8,1	8	9,0	11	10,6	7,0
Összesen	149	100,0	89	100,0	104	100,0	100,0
Iskolai végzettség szerint							
8 általános alatt	10	6,7	7	7,9	5	4,8	7,8
8 általános	84	56,4	48	53,9	48	46,1	53,1
szakmunkásképző	32	21,5	16	18,0	29	27,9	25,2
szakiskola	1	0,7	2	2,2	6	5,8	-
szakközépiskola	13	8,7	9	10,1	11	10,6	7,8
technikum	3	2,0	1	1,1	1	1,0	1,7
gimnázium	6	4,0	6	6,8	4	3,8	4,4

főiskola	-	-	-	-	-	-	-
egyetem	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	149	100,0	89	100,0	104	100,0	100,0
Életkor szerint							
20 év alatt	11	7,4	6	6,7	10	9,6	7,0
21-25 év között	20	13,4	15	16,9	17	16,4	15,6
26-35 év között	30	20,1	18	20,2	20	19,2	16,5
36-45 év között	38	25,5	24	27,0	27	26,0	23,5
46-50 év között	22	14,8	5	5,6	7	6,7	16,5
51-55 év között	20	13,4	16	18,0	16	15,4	14,8
55 év felett	8	5,4	5	5,6	7	6,7	6,1
Összesen	149	100,0	89	100,0	104	100,0	100,0
Nemek szerint							
Férfi	96	64,4	32	36,0	49	47,1	56,5
Nő	53	35,6	57	64,0	55	52,9	43,5
Összesen	149	100,0	89	100,0	104	100,0	100,0

A táblázatot vizsgálva megállapítható, hogy a férfiak és nők munkanélküliségi aránya csekély mértékben tér el egymástól. Viszont az jól látható, hogy a nyári hónapokban a férfiak foglalkoztatottsági mutatója jelentősebb mértékben csökkent, a nőké viszont emelkedett.

**Munkanélküliség a Nők körében*

Év	Munkanélküli Nők száma	Munkanélküli Férfiak száma
2010	47	76
2011	50	65
2012	55	49
2013	46	43
2014	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIr Interaktív Kereső

**5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége*

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

**A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A település demográfiai adatai alapján megállapítható, hogy a nők száma Tiszasülyön az utolsó két évben magasabb, mint a férfiak száma, a település lakosságának 53 %-a nő. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A 15-64 éves korosztályban a nyilvántartott álláskeresőik körében kisebb számban jelennek meg a nők, ami az egyéb inaktív ellátások igénybe vételével magyarázható. Különösen jellemző ez a jelenség a pályakezdő nyilvántartott munkanélküliek esetében. A munkanélküliségi mutatókat elemezve fontos kiemelni, hogy a tartós, 180 napnál régebben munkanélküliek körében magasabb a nők létszáma.*

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

**Az elmúlt években a településen eléenyésző a részvétel a szervezett foglalkoztatást segítő programok, képzési és egyéb programokat, munkaerő-piaci beilleszkedést segítő egyéb szolgáltatások. Ezek tekintetében elmondható, hogy a nők részvételi aránya közel 35 %-os volt. A programok szervezésénél és lebonyolításánál kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az érintettek családjában nevelkedő gyermekek felügyeletét megoldjuk óvodai ellátás keretében.*

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

**Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak, mint a férfiak lehetőségei. Helyben szinte csak a közmunkaprogramokba való bekapcsolódásukra számíthatnak, a potenciális munkahelyek hiánya miatt, a mobilitásuk ugyanakkor korlátozott a hagyományos családi munkamegosztásból eredően – a nőkre hárul a gyermeknevelési feladatok többsége.*

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

**Önkormányzatunk esetében nem beszélhetünk hátrányos megkülönböztetésről e területen, valamint valamennyi intézményünk esetében figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat a munkavállalók kiválasztásánál, pályázati eljárások bonyolításánál. A munkavállalók bérezésénél minden esetben 2011. évi CXCV. számú, a közszolgálati tisztviselőkről szóló és az 1992. évi XXIII. számú, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előírásai szerint járunk el. Az Önkormányzattal szemben a foglalkoztatás területén hátrányos *megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.*

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

**Településünkön hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.*

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A községben működik olyan intézményhálózat, amely a gyermekek nappali ellátását biztosítja. A település nem biztosítja a bölcsődei ellátást. A településen nincs olyan kezdeményezés, ami a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő vállalkozásokat elismerné, ösztönözné. A településen élők többsége a környező gyárakban tud elhelyezkedni, ahol a három műszakos munkarend van kialakítva. Sajnos az édesanyák, főleg ha egyedülálló szülők is egyben, ezen munkalehetőséget nem tudják elfogadni, hiszen a gyermek elhelyezése nem biztosított.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

**Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe*

Év	Védőnők száma	0-2 év közötti gyermekek száma	14 éves gyermekek száma	Átlagos gyermeklét-szám védőnőnként
2010	1	38	26	38
2011	1	39	16	39
2012	1	34	15	34
2013	1	46	11	46
2014	1	32	17	32
2015	1	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TeIr Interaktív Kereső

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. Nagyon nehéz sok esetben feltárni az ilyen jellegű problémákat, akár család, akár párkapcsolat esetében. Épp a nők azok, akik a lehető legtovább próbálnak úgy tenni, mintha mi sem történne, ezzel nehezítve a probléma megoldását. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások közvetítése a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata. Feladatukat teljes körűen ellátják. Tiszasüly településen nem működik anyaoththon, családok átmeneti otthona. A településen működött egy anyaoththon, amely bezárásra került, de nagyon sok esetben még érkezik megkeresés az anyaoththon kapcsán, hogy fogadnának-e édesanyákat, ami azt bizonyítja, hogy igen is szükség lenne egy ilyen intézményre.

**Településünkön, illetve a Jászságban nem megoldott a családok átmeneti elhelyezése, erre az országos ellátási területtel rendelkező átmeneti otthonokban van lehetőség, mely legközelebb Szolnokon (településünkötől 40 km-re) érhető el.*

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi civil szervezetekhez kapcsolódóan vesznek részt a nők a helyi közéletben. A település közösségi programjainak szervezésében, a sportéletben.

**Önkormányzatunk példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. Önkormányzati képviselők körében (létszámuk 7 fő) jelenleg 2 nő található közöttük.*

Év	Képviselő-testület Nő Tagjai	Képviselő-testület Férfi Tagjai
2010	2	5
2011	2	5
2012	2	5

2013	2	5
2014	2	5
2015	2	5

Forrás: Helyi adatgyűjtés.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják – vidéki kistelepülésen hangsúlyozottan -, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez össztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Kifejezetten nőket érintő programok, intézkedések, pályázatok a vizsgált időszakban nem voltak a településen.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Részmunkaidős alkalmazások támogatása,
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	-Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. -Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása, játszótér kialakítása, -meglévő játszótéren szociális épület kialakítása -civil szervezetek által szervezett programokra rendszeresen használt területen szociális épület kialakítása
Krízishelyzetbe került családok elhelyezése nem megoldott a településen	Krízisház, bérlők háza kialakítása

<i>*Családtervezési problémák korai gyermekvállalás</i>	<i>Életvezetési képzések és helyi kiscsoportok foglalkozások szervezése, együttműködve az iskolával, óvodával, családsegítővel és védőnővel.</i>
<i>*Alacsony iskolázottság</i>	<i>Tájékoztatás a megyei felzárkóztató képzésekről.</i>
<i>*Családbarát munkahely kialakítása</i>	<i>Óvoda, iskola nyitva tartásának felülvizsgálata.</i>

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl.: száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A magyar társadalom elöregedő társadalom. Az elöregedés kihívásaira adott válaszok az „aktív öregedés” ezért nálunk is egyre inkább a figyelem középpontjába kerül. Az aktív és méltó időskor érdekében szükséges az idős emberek aktív és széleskörű részvételének elősegítése, ennek érdekében idősbarát fizikai és társadalmi környezet megteremtése, és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés bővítése. Kiemelt figyelmet érdemel a 60 év feletti csoportja, amelyben a magyarországi helyzethez hasonlóan másfélszer több a nő, mint a férfi. Az egyedülálló idős női népesség megélhetése problémát jelenthet az önkormányzat számára, mivel várhatóan igénye megnő a közösségi szolgáltatásokra.

Tiszasüly településen jelenleg a 60 feletti létszáma 405 fő.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya.

A nyugellátásban részesülők száma átlagos, több mint 90%-a saját jogú ellátást kap. Az öregségi nyugdíjban részesülők között a nők, a rokkantsági nyugdíjasok között pedig a férfiak vannak nagyobb számban. Az özvegyi nyugdíjasok közel 90%-a nő.

**Az idők jövedelmi helyzetéről csak becsült adataink vannak, melynek forrása a szociális szolgáltatások térítési díjának megállapításához bekért jövedelmi adatok. Ez alapján elmondható, hogy jellemzően „kisnyugdíjasok” településünk idősei.*

A településen egyre többen veszik igénybe az idők napközbeni ellátását, házi segítségnyújtást, étkeztetést.

**A jelzőrendszeren keresztül 60 alkalommal éltek átlagosan jelzéssel az idők napközbeni ellátása, házi segítségnyújtás szolgálat felé.*

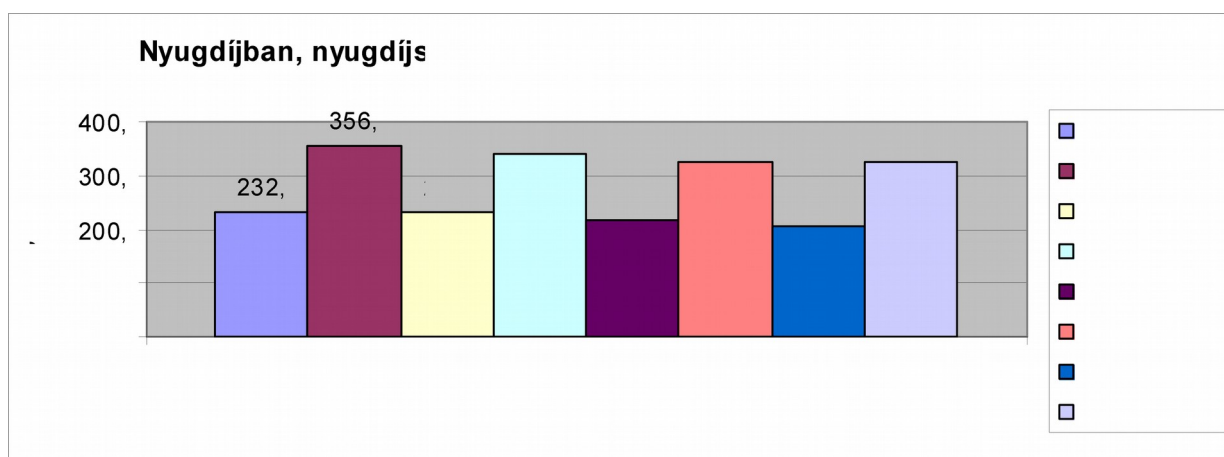
2013. évben ez 46 alkalom, míg 2014. évben 62 alkalom volt. 2015. év I. felében 62 alkalommal érkezett jelzés a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltató Besenyszögi Központja Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszasülyi kirendeltség felé házi segítségnyújtásra.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

***Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint**

Forrás: KSH/Tstar.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) *idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, alacsony nyugdíjuk miatt. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

** (településünkön példa erre az orvos) A közszférában a jogszabály is kivételes esetben engedi a idősek foglalkoztatását.*

b) *tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

**Közintézményeinkben, az előző pontban vázolt kivételtől eltekintve nem jelenik meg az idős/nyugdíjas foglalkoztatás, egyrészt a speciális eseteken túl a nyugdíjkorhatárt elérő munkavállalók nyugdíjba mennek, az álláshelyekre felvettek jellemzően fiatal- és középkorúak, akik pi-*

acképesebb ismeretanyaggal rendelkeznek, másrészt a településen élő munkanélküliek számának csökkentése érdekében nem jellemző a nyugdíj melletti foglalkoztatás, hanem aktív korú alkalmazottak kerül felvételre. Az 55 év feletti, de még nyugdíjkorhatárt el nem érők esetében a közfoglalkoztatás jelenti a lehetőséget a foglalkoztatásra.

Igen aktív az idősök részvétele, a helyi civil életben. A Nyugdíjas Klub a már évek óta működik a községben élő nyugdíjasok összefogására, testi-szellemi felkarolására, az idősök szabadidejének aktív eltöltésére a kulturális és szabadidős programok által. A tagok heti rendszerességgel találkoznak. Hagyományokra épülő programjaik közé tartoznak a hazánkban tett kirándulások, ahol a helybeli nevezetességekkel, hagyományokkal, kultúrával ismerkednek. Részt vesznek valamennyi községi rendezvényen, a szervezésben és a programok megvalósításában is aktívak. Szoros kapcsolatot ápolnak intézményekkel, civil szervezetekkel a megyei nyugdíjas egyesülettel, más települések klubjaival.

c) **hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

**Az Önkormányzattal szemben a foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, és arról sincs tudomásunk, hogy a településen előfordult volna.*

**6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés*

A helyi közszolgáltatások terén az idősökkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része az időskorúak részére szerveződik. Az önkormányzatunk eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt feladatokat is felvállal.

Településünkön időskorúak járadéka iránti kérelmet nem lehet előterjeszteni.

a) **az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése*

**Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az önkormányzatunk fenntartásában működő Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltató Besenyszögi Központja Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Tiszasülyi kirendeltség látja el az alapfeladatokat - étkeztetést, házi segítségnyújtást, idősök nappali ellátását.*

Az alapellátások kibővíülnek a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással.

Jellemző a településünk szociális szolgáltatásaira, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli példaértékű koordináció, együttműködés biztosítja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a házi segítségnyújtást végző szociális szolgáltató, illetve intézmény biztosíthat. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését, a segélyhívás okául szol-

gáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét, szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás 28 kezdeményezését. A fogyatékos személyek, illetve a pszichiátriai betegek részére nyújtott jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátója együttműködik a támogató szolgáltatást, illetve a pszichiátriai betegek részére közösségi alapellátást nyújtó szolgáltatóval. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy, az egyedül élősúlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását. Tiszasüly településen működik házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, nappali ellátás, közösségi ellátás.

Házi segítségnyújtást 25 fő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást 43 fő, étkeztetést 63 fő, nappali ellátást 25 fő vesz igénybe.

Kiemelt terület az egészségügy, a község a helyben biztosított szűrővizsgálatokkal segíti az idős emberek egészségmegőrzését a betegségek korai felismerését.

*b) *kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés*

Tiszasülyön egy nyugdíjas klub működik összességében 65 főt is megmozgatnak, heti rendszerességgel találkoznak, közösségi rendezvényeiknek az önkormányzat ad helyet.

*c) *idősek informatikai jártassága*

Tiszasülyön egy idősek számára nyilvános, elérhető internetszolgáltató pont működik, a Faluházban. Továbbá segítséget kapnak az érdeklődők az informatikai ismeretek és készségek fejlesztéséhez, az informatikai eszközök használatához.

**6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen*

Az időskorú lakosság támogatása – az önkormányzat lehetőségeihez mérten – történik a településen: a 65 év felettiak kommunális adó díjkedvezményben részesülnek.

Az önkormányzat a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltató Besenyszögi Központja Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat Tiszasülyi kirendeltség intézményi keretében információs segítséget biztosít az idősek számára, mely lehetőséget teremt arra, hogy megismerhessék a környéken lévő bentlakásos intézményeket egy későbbi esetleges szolgáltatási igénybevétele előtt.

A településen működő nyugdíjas klub programjait erkölcsileg és anyagilag is támogatja az önkormányzat, a településvezetők gyakori meghívott vendégei e csoportok rendezvényeinek.

Települési rendezvények alkalmával a program összeállításakor figyelmet szentelünk arra, hogy az idősebbek számára is megfelelő, érdeklődésükre számot tartó programelemek is részei legyenek a rendezvénynek, így biztosítva az aktív részvételi lehetőségüket.

A közrend, közbiztonság területén a legvédtelenebbek az idősek, kiemelt figyelmet kell, hogy kapjanak. Önkormányzatunk – a Rendőrséggel és a Polgárőrséggel együttműködve beindították az időskorúak, szépkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények megelőzéséről szóló oktatást, melyet több alkalommal kerül megrendezésre. Továbbá az idősek védelme érdekében több riasztó berendezés került kiosztásra.

Mindezek mellett pályázati forrásból kívánjuk továbbfejleszteni a meglévő kamerarendszert oly módon, hogy a veszélyeztetett, idősek által lakott területek védelme is biztosítottá váljon, a figyelműszolgálat által.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Könnyebben válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Integrációs programok szervezése.
Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.
Értéktelenség érzése, elmagányosodás.	helyi piac kialakítása, fejlesztése <i>*Nyugdíjas Klub részvételének növelése, programok, előadások szervezése.</i>
Szociális Szolgáltató Központ épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>
Önkormányzati Hivatal épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>
Rendőrség-polgárőrség épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés
Könyvtár épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>
Közműszolgálat épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés
<i>*Nyugdíj előtt állók elhelyezkedési lehetőségei csak a közfoglalkoztatásban.</i>	<i>Közfoglalkoztatás növelése, TÁMOP-os pályázat 50 év felettiek foglalkoztatása.</i>

**A településen még megtalálható szakmák, mesterségek átadásának hiánya a fiatalabb generáció számára.*

Foglalkozás sorozatok megszervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

**A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékossgáttípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgásban szenvedők aránya.*

A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül haszonélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is.

Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül értékelésre: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élők számára biztosított info-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához (vakbarát számítógépes és egyéb eszközök, könnyen érthető kommunikáció, stb.).

Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. A foglalkoztatottak aránya Magyarországon a fogyatékkal élők körében 2001. évi népszámlálás adatai szerint 9 százalékra csökkent.

Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen látásszervi, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során (lásd A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. §-át).

A fogyatékkal élők munkaerőpiacon való megjelenésének előmozdítása érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, továbbá a közlekedési nehézségek miatt a távmunka lehetőségének biztosítása.

A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A település hagyományaiból, endemikus jellegéből adódóan erős a család támogató szerepe, így a fogyatékossgal élők többnyire családon belül élnek. Intézményi elhelyezést csak abban az esetben kérnek a családok, ha a fogyatékossg jellege nem ad lehetőséget a további ápolásra.

A fogyatékossg típusa szerint nagyobb számban vannak a mozgásszervi fogyatékosok és az értelmi fogyatékosok. A fogyatékos férfiak és nők között a fogyatékossg típusa szerint különbség figyelhető meg. A településen élő fogyatékos személyek iskolai végzettsége hasonlóan a megyei mutatókhoz, messze elmarad a társadalom egészének iskolai végzettségi mutatóitól. A 8. általános iskolai, vagy még alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma nagyon magas fogyatékkal élők körében, amely különösen nagy hátrányt jelent a munkaerőpiacon.

**Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdenni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket. Fogyatékkal élők civil szervezetei településünkön a Mozgáskorlátozottak Jász-Nagykun-Szolnok Megyei szervezetének helyi csoportja.*

**a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)*

Önkormányzatunknál 2014. I-II. félévében 2 fő fogyatékkal élő (mozgássérült) személyt foglalkoztattunk időszakosan.

Önkormányzatunknál 2015. I-II. félévében 3 fő fogyatékkal élő (mozgássérült) személyt foglalkoztattunk időszakosan.

**b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén*

Az Önkormányzattal szemben a fogyatékkal élők foglalkoztatása terén hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárás indítására nem került sor.

**c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok*

Településünkön biztosított támogató szolgáltatás, melynek keretében a személyi segítség és a szállító szolgálat is megoldott.

Családsegítés keretében 6 fogyatékkal élő ember ellátásáról gondoskodunk éves átlagban, ennek során segítséget kapnak ügyfeleink az ellátásokhoz való hozzájutásban, ellátások, szolgáltatások igénylésében, valamint tanácsadással segítjük élethelyzeti problémáik rendezését.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

**A megváltozott munkaképességű, illetve egészségkárosodott személyek szociális ellátásait igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak a fogyatékkal élő személyek is, nyilvántartott adattal azonban nem rendelkezünk.*

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltételezően többen rokkantnyugdíjasok, gyakrabban szorulnak átmeneti segélyre, a betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj is azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek. Feltételezően vannak fogyatékos személyekkel együtt élő családok, akik családsegítésre szorultak az elmúlt évben, vagy gyermekeik számára gyermekvédelmi kedvezményt utal az önkormányzat, azonban iskolai végzettségéről egyik fél sem nyilatkozott.

**A 2015. évi felülvizsgálat megállapítása szerint a fenti pontban szereplő adatok tekintetében szereplő adatok az alábbi adatváltozások következtek be:*

Az ellátási rendszer átalakításával a mozgáskorlátozottak közlekedési kedvezménye, fogyatékosági támogatás a Magyar Államkincstár hatáskörébe kerül megállapításra, míg a gépjármű szerzési támogatás a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály hatáskörébe került.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangostérkép, indukciós hurok, könnyen érthetőtájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentieken túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége. Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek közül az Általános Iskola, Művelődési Ház, valamint az Óvoda nem akadálymentesített. A járdák a település nagyobb részén felújításra szorul.

Az akadálymentesítés körébe tartozik a honlap fejlesztése, hogy fogyatékosok számára is teljes körűen használható legyen.

**a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége*

A fizikai akadálymentesítés az önkormányzat intézményeiben kivéve a Művelődési Házban biztosítottak. A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

**b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége.*

**A közintézményekben biztosított közszolgáltatások tekintetében az akadálymentes megközelítés az előző pontban felsoroltak szerint biztosított a fogyatékkal élők számára Kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés tekintetében a szabadtéri programok hagyományos megvalósítási helyszínei részben akadálymentesítettek, hiszen közterületek felújításakor törekszünk ezek biztosítására. Kulturális programok épületben történő (Művelődési Ház) megvalósulása részben akadálymentesített környezetben biztosítható, mozgáskorlátozottak számára akadálymentesített.*

A sportpálya, valamint a tornaterem szintén részben, a mozgáskorlátozottak számára akadálymentesített.

A lakóépületekre vonatkozó akadálymentesítettségről nincs adatunk, ugyanakkor a mozgáskorlátozottak helyi csoportja részéről tudomásunk van arról, hogy a településen többen kaptak állami támogatást a lakások akadálymentessé tételére.

A településen megtalálható (pénzügyi, postai, kereskedelmi stb.) szolgáltatások többnyire, a mozgáskorlátozottak számára akadálymentesen megközelíthetőek. Az Jászárokszállás és Vidéke Takarékszövetkezet és Postahivatal teljes körűen akadálymentesített.

**c)munkahelyek akadálymentesítettsége*

Tudomásunk szerint a munkahelyek közül az a) pontban felsorolt önkormányzati intézmények, részben, vagy teljes körűen akadálymentesített munkahelyek.

*d) *közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége*

Településünkön a közösségi közlekedés akadálymentesítése nem megoldott a közúti tömegközlekedés esetében. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszótér felújítása/kialakítása során gondoskodunk kell a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról, a település központjában található parkok, játszótér mozgássérültek számára is jól megközelíthetővé válik.

*e) *fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)*

Speciális közlekedési megoldás a Szolnoki Kistérség Többcélú Társulás Szociális Szolgáltató jelenti a fogyatékkal élők számára a lehetőséget a közösségi közlekedésre, egyéb esetben az akadálymentesítés még nem jellemző, nem megoldott.

**f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)*

Az önkormányzat és intézményei rendszeresen biztosítják helyben a szűrővizsgálatokat, látásvizsgálat, gyógycipő méretvétel és cipőrendelésre van lehetőség a településen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. Honlap fejlesztése.
Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik

(alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

**A 2015. évi felülvizsgálat a célcsoportok esetében beazonosított problémák és ezek megoldására készített intézkedési tervek vonatkozásában az alábbi megállapítást tette: Az akadálymentesítés a vizsgálati időszakban az orvosi rendelő, óvoda, könyvtár részben, önkormányzat, Nyugdíjas Klubnál megvalósult, a további intézmények teljes akadálymentesítésének érdekében az intézkedési terv megtartásra szükséges.*

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

**Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. Az önkormányzat éves költségvetése a helyi rendeletben meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket. A 2015. évben összesen 1.020.000.-Ft támogatta az önkormányzat a civil szervezeteket.*

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése. Jellemző a szolgáltatásokra, hogy egymásra épülnek, egymást kiegészítik. A településen széles körű, több szereplőt bevonó jelzőrendszer működik. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja, mely megvalósul az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások, a civil szervezetek, a rendőrség és a polgárőrség tevékenysége között is.

Tiszasüly településen 8 civil szervezet működik.

- Nyugdíjas Klub
- Vöröskereszt Helyi Szervezete
- Tiszasülyért Egyesület
- „Szőke-Tisza” Vadásztársaság
- Gazdakör
- Tiszasüly Községi Polgárőrség
- Horgászegyesület
- Hagyományőrök

Ezek a szervezetek széles skálán tevékenykednek, általában állampolgári kezdeményezésen alapulnak és valamilyen probléma megoldására, érdekképviselőre jöttek létre. Összefogják a nyugdíjasokat, a beteg embereket, a kertbarátokat, a hagyományőröket, a néptáncosokat, modern táncokat kedvelőket, sportolókat, fiatalokat, gyermekeket, a településről elszármazottakat, a polgárőröket. A civilek tevékenységének köszönhetően színesebbek, tartalmasabbak lettek a község mindennapjai. A szervezetek nem csupán önmaguk problémáival, gondjaival foglalkoznak, hanem aktívan hozzájárulnak a település programjainak gazdagításához.

**b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása*

A településen nemzetiségi önkormányzat 2014. október 12. óta működik. A civil szervezetekkel az önkormányzat jó kapcsolatokat ápol. A szervezeteket az önkormányzat helyiségek és eszkö-

zők rendelkezésére bocsátásával segíti, lehetőségéhez mérten költségvetési támogatásban részesíti.

**C) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség*

Az önkormányzat Tiszasüly érdekeit szem előtt tartva több területen is együttműködik a térség településeivel. Első sorban szociális területen erős az együttműködés.

**d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*

A településen nemzetiségi önkormányzat 2014. október 12. óta működik. 2015. évben vetőmag osztottak szét a roma lakosság körében, segítették nemcsak a roma lakosságot is.

**e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége*
A településen egy bejegyzés nélküli klub, csoport működik.

*f) *non-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.*

Az önkormányzat számára fontos a helyi vállalkozások szerepvállalása, Tiszasüly érdekeit figyelembe vevő intézkedéseik megtétele. Törekednek a jó partneri kapcsolat kialakítására, mely eredményeként közös akarattal tudnak lépéseket tenni az esélyegyenlőség megteremtéséért.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

**a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatában*

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, közművelődési szakemberek. Módszere az online és személyes kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd programtervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzati Hivatal épületében közzétételre kerül, illetve, az előkészítésben részt vevők részére megküldte az önkormányzat, így állampolgárok is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

**Az intézkedések eredményeiről nyílt képviselő-testületi ülésen történik beszámolás, ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is. A beszámolók szintén közzétételre kerülnek a Tiszasüly honlapján.*

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

**A helyzetelemzés megállapításainak összegzése*

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, <i>az ingázási lehetőségek szélesítése.</i>
	<i>*A szegénységben élő, tartós munkanélküliek alulképzettsége, motivátlansága, amely gátja a munkaerőpiaci beilleszkedésüknek.</i>	<i>*Tartós munkanélküliség csökkentése, a helyi felnőttképzési programok támogatása, újabb programok beindításának támogatása. Diákmunka program megvalósítása az oktatás és a munka világa közötti átmenet elősegítése érdekében. Együttműködés képzőszervekkel, folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi központ illetékes Kirendeltségével.</i>
	Munkanélküliség miatti kialakuló mentális problémák	Közösségi gondozói szolgálat igénybevétele.
	Munkanélküliség oka a szakképzettség hiánya, vagy nem a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettség.	Képzési lehetőségek bővítése, akár helyben is.

	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. <i>*Felzárkóztatási, fejlesztési hátránykompenzációs programok szervezése, gyermekek, családok számára.</i> Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében. Szabadidős tevékenységek fejlesztése, bővítése. Sporttevékenységek lehetőségének bővítése.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
	Az állampolgárok egészségügyi állapota az országos mutatóknak alacsonyabb, nem jó.	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére. Közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás.
	Az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os. <i>*Könyvtár épülete, iskola épülete, művelődési ház épülete részben akadálymentes.</i>	Akadályok folyamatos, ütemezett megszüntetése. <i>*Teljekörű akadálymentesítés.</i>
	<i>*Településünk bérlakás-állománya mennyiségében kevés, minőségét tekintve a lakások rossz állapotúak, felújításra szorulnak, szociális bérlakásokkal nem rendelkezünk.</i>	<i>*Pályázati lehetőségek feltárása, a Komplex telepprogramunk pályázati dokumentációjának aktualizálása, újabb pályázati kiírás esetén annak benyújtása.</i>
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. <i>*Tiszasülyi Tanoda foglalkoztatás elindítása, ami kb: 30 Fő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felzárkózását, személyes adottságaik és kompetenciáik eredményes fejlesztését támogatja.</i>

	0-3 éves korú gyermekek ellátására kielégítetlen igény jelentkezik	Intézményhálózat fejlesztése, óvodai mini csoport kialakítás
	Iskola épületének akadálymentesítése hiányos, nem teljes körű.	Teljekörű akadálymentesítés
	Iskola tornaterme alkalmatlan sportolásra.	Teljes felújítás, új tornaterem kialakítása
	Iskolai udvari játékok hiánya	<i>*Játszótér kialakítása az iskolaudvaron befejeződött, de a szabadon használható játékok még mindig hiányosak. Kültéri füves focipálya rendbetétele, padok, kukák kihelyezése.</i>
	Sportlehetőségek korlátozott elérhetősége.	Sportpálya felújítás, fejlesztés, tanuszoda, strand építése
	<i>*Egyre több a motiválatlan gyermek</i>	<i>*Pályaválasztási tanácsadás, illetve mentálhigiénias foglalkozások szervezése. A motiválatlanság valódi okának felkutatása orvoslása érdekében.</i>
	<i>*Nyári napközi tovább fejlesztése, étkezés biztosítása.</i>	<i>*A Művelődési ház felszerelésének bővítése, teljes épület felújítása, fűtési lehetőség megoldása, akadálymentesítése. A nyári szünidőben a szabadidő biztonságos és tartalmas eltöltéséhez, valamint az étkezés biztosításához napközis tábor szervezése, működtetése a rászoruló gyermekek részére.</i>
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
	Könnyebben válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
	Idős korral összefüggő társadalmi sztereotípiák.	Helyi média bevonásával nyilvánosság eszközeinek bővítése.
	Értéktelenség érzése, elmagányosodás.	Helyi piac kialakítása, fejlesztése. <i>*Nyugdíjas Klub részvételének növelése, programok, előadások szervezése.</i>
	Szociális Szolgáltató Központ épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>
	Önkormányzati Hivatal épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>

	Rendőrség-polgárőrség épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*Pályázati erőforrás szükséges</i>
	Könyvtár épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*megvalósult</i>
	Közműszolgálat épülete nem akadálymentes	Teljekörű akadálymentesítés <i>*Pályázati erőforrás szükséges</i>
	<i>*Nyugdíj előtt állók elhelyezkedési lehetőségei csak a közfoglalkoztatásban.</i>	<i>*Közfoglalkoztatás növelése, TÁMOP-os pályázat 50 év felettiek foglalkoztatása.</i>
	<i>*A településen még megtalálható szakmák, mesterségek átadásának hiánya a fiatalabb generáció számára.</i>	<i>*Foglalkozás sorozatok megszervezése.</i>
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Önkormányzat gazdasági helyzetének figyelembevételével az ellátás költségeinek átvállalása.
	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Részmunkaidős alkalmazások támogatása,
	A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	-Szabadidős programok szervezése, igény szerinti bővítése. -Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása, játszótér kialakítása, -meglévő játszótéren szociális épület kialakítása -civil szervezetek által szervezett programokra rendszeresen használt területen szociális épület kialakítása
	Krízishelyzetbe került családok elhelyezése nem megoldott a településen	Krízisház, bérlok háza kialakítása
	<i>*Családtervezési problémák korai gyermekvállalás</i>	<i>Életvezetési képzések és helyi kiscsoportok foglalkozások szervezése, együttműködve az iskolával, óvodával, családsegítővel és védőnővel.</i>

	<i>*Alacsony iskolázottság</i>	<i>Tájékoztatás a megyei felzárkóztató képzésekről.</i>
	<i>*Családbarát munkahely kialakítása</i>	<i>Óvoda, iskola nyitva tartásának felülvizsgálata.</i>
Fogyatékkal élők	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti. Honlap fejlesztése.
	Közzolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.
	Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljuttatásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgármester
	Szociális és egészségügyi szakemberek együttműködése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Egészségügyi Szolgálat, védőnők Polgármester
	Szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások szervezése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Egészségügyi Szolgálat, védőnők, civil szervezetek Polgármester
	Állampolgárok életminőségének vizsgálata, szükséglet alapú szolgáltatások szervezése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat Polgármester
	Teljekörű akadálymentesítés, magánélethez való jog biztosítása	Polgármester
Gyermekek	Programok szervezése, szakemberek képzése, alkalmazása	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek Polgármester
	Intézményhálózat fejlesztése, átszervezése	Polgármester Óvoda Intézményvezető
	Intézményfelújítás, bővítés	Polgármester, Oktatási Intézményfenntartó
	Sportterületek, épületek fejlesztése, kialakítása	Polgármester, civil szervezetek
Idősek	Szociális és közművelődési szolgáltatások bővítése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek Polgármester
	Egészségügyi, sport szolgáltatások bővítése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek Polgármester

	Tájékoztatás, megelőzés	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek polgárőrség, helyi kmb Polgármester
	Generációs programok szervezése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Közművelődési intézmény civil szervezetek Polgármester
	Nyilvánosság eszközeinek bővítése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, közművelődési intézmény civil szervezetek Polgármester
	Közösségi tér fejlesztés, piactér kialakítás, fejlesztés	Polgármester
	Akadálymentesítés	Polgármester
Nők	Képzési programok	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Közművelődési intézmény civil szervezetek Polgármester
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, jelzőrendszer tagjai civil szervezetek Polgármester
	Napközbeni ellátás szervezése, részmunkaidős foglalkoztatás támogatása	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármester
	Elmagányosodás megelőzése	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, civil szervezetek Polgármester
	Krízisház, bérlok háza kialakítása	Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármester
Fogyatékkal élők	A kommunikáció színterének bővítése, elérhetővé tétele	Polgármester
	Az akadályok megszüntetése	Polgármester

***Jövőképünk**

Tiszasüly Községi Önkormányzat legfontosabb célja a településen élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása, olyan támogatói környezet működtetésével, amely

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és mélyszegények is jelen vannak a mindennapi életben, és problémáik megoldhatóak legyenek, illetve ne legyenek kizorítva semmiből.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők is lehetőségeket kapjanak.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekekre való figyelmet.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősök minél szélesebb ellátására, problémáik megoldására.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkanélküliség számát csökkenteni.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők minél könnyebb mozgására, akadálymentesítésre.

***Az intézkedési területek részletes kifejtése**

Romák/Mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	Munkanélküliek képzési programokban való részvételének szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkaerőpiac képes képzettség hiánya
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid: Munkaerőpiac képes képzési lehetőségek feltárása, <u>célzott</u> ajánlása a munkanélküliek részére Közép: Munkanélküliek munkaerőpiac képes képzési lehetőségben való részvétele Hosszú: Munkanélküliek munkaerőpiac képes szakmákban történő munkába állása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A családsegítő a Munkaügyi Központ Kirendeltségével együttműködve feltárja a munkaerőpiac képes képzési lehetőségeket A munkanélküliek részére célzottan kiajánlja a képzési lehetőségeket Figyelemmel kíséri az érintett munkanélküliek képzésbe történő bekapcsolódását, részvételét
Résztvevők és felelősök	Résztvevők: családsegítő szolgálat családgyógyozója, Munkaügyi Központ Kirendeltsége Felelős: családsegítő szolgálat családgyozyója
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, Munkaügyi Központ Kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	A munkaerőpiac képes képzési lehetőségek feltárása - folyamatos A képzési lehetőségek célzott kiajánlása- a feltárást követően és a képzés kezdete előtt Az érintett munkanélküliek képzésbe történő bekapcsolódásának, részvételének figyelemmel kísérése – folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: nyilvántartás a munkaerőpiac képes képzési lehetőségekről, munkanélküliek részére célzott ki-ajánlásokról

	Közép: nyilvántartás a munkanélküliek munkaerő-piac képes képzési lehetőségeiben való részvétel-ről Hosszú: Nyilvántartás a munkanélküliek munkaerő-piac képes szakmákban történő munkába állásáról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: motiváció hiánya, lemorzsolódás Csökkentés eszközei: családsegítő tanácsadás
Szükséges erőforrások	50 millió forint

****Romák/Mélyszegénységben élők/ Nők***

Intézkedés címe:	Helyi foglalkoztatási program szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Helyi foglalkoztatási program hiánya, nők munkába állását segítő helyi programok hiánya
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid: foglalkoztatási program megszervezése, szakemberek meghívása, célcsoport tagjainak bevonása Közép: foglalkoztatási program megtartása Hosszú: résztvevők munkába állásának segítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Foglalkoztatási program megszervezése, szakemberek meghívása, célcsoport tagjainak bevonása Foglalkoztatási program megtartása Célcsoport tagjai munkába állásának figyelemmel kísérése
Résztvevők és felelősök	Résztvevők: családsegítő szolgálat családgondozója, Munkaügyi Központ Kirendeltsége Felelős: Családsegítő szolgálat családgondozója
Partnerek	Családsegítő Szolgálat, külső szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	Foglalkoztatási program szervezése - havonta Foglalkoztatási program megtartása - kéthavonta Munkába állás figyelemmel kísérése - havonta
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: nyilvántartás a foglalkoztatási programba bevonható célcsoport tagjairól Közép: nyilvántartás a foglalkoztatási program kéthavonkénti megtartásáról Hosszú: nyilvántartás a programban résztvevők munkába állásáról
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya, lemorzsolódás Családsegítő tanácsadás
Szükséges erőforrások	50 millió forint

Gyerekek

Intézkedés címe:	Felzárkóztató programok szervezése a 2H-s és 3H-s tanulók részére
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Általános Iskolában a 2H-s és 3H-s tanulók továbbtanulása elsősorban szakiskolában történik
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid: a 2H-s és 3H-s tanulók felmérése létszám és tanulmányi eredmény szerint a felzárkóztató programban való részvétel érdekében Közép: családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra a szülők részére, az érintett gyermekek felzárkóztató programba történő bevonása érdekében Hosszú: minden 2H-s és 3H-s tanuló vegyen részt a felzárkóztató programban, akinek ezt a tanulmányi eredménye indokolja
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés a 2H-s és 3H-s tanulók körében létszám és tanulmányi eredmény szerint Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra a szülők részére a tanulók felzárkóztató programba történő bevonása érdekében. A 2H-s és 3H-s tanulók felzárkóztató programban való részvételének figyelemmel kísérése
Résztvevők és felelősök	Általános Iskola, Önkormányzat: Felelős: Jegyző
Partnerek	Családsegítő Szolgálat családgyógyozója
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés a 2H-s és 3H-s tanulók körében létszám és tanulmányi eredmény szerint: minden év szeptember 30. Családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra a szülők részére a tanulók felzárkóztató programba történő bevonása érdekében – minden év október 31. A 2H-s és 3H-s tanulók felzárkóztató programban való részvételének figyelemmel kísérése – <i>*minden év december 31.</i>
	Nyilvántartás a 2H-s és 3H-s tanulók körében létszám és tanulmányi eredmény szerint

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Feljegyzés, jegyzőkönyv a családlátogatásokról, szülői értekezletekről és fogadó órákról Jelenléti ív a 2H-s és 3H-s tanulók felzárkóztató programban való részvételéről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, motiváció hiánya, csökkentésének eszközei: családlátogatás, szülői értekezlet, fogadó óra
Szükséges erőforrások	50 millió forint

****Romák/Mélyszegénységben élők/Nők, Fogyatékkal élők, Idősek***

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a közszolgáltatást nyújtó intézményekben
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közszolgáltatást nyújtó intézmények elégtelen akadálymentesítése
Célok- Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid: felmérés a közszolgáltatást nyújtó intézményeknél az akadálymentesítési munkákról Közép: pályázati lehetőségek feltárása az akadálymentesítés elvégzésére Hosszú: közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítettsége
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A közszolgáltatást nyújtó intézményeknél az akadálymentesítési munkák felmérése Pályázati lehetőségek feltárása az akadálymentesítés elvégzésére. Közszolgáltatást nyújtó intézményeknél az akadálymentesítés végrehajtása
Résztvevők és felelősök	Önkormányzat, felelős: polgármester
Partnerek	Intézményvezetők
Határidő(k) pontokba szedve	A közszolgáltatást nyújtó intézményeknél az akadálymentesítési munkák felmérése: 2013. március 31. Pályázati lehetőségek feltárása az akadálymentesítés elvégzésére – 2013. május 31. Közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítettsége – 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Jegyzőkönyv az akadálymentesítési munkák felméréséről Pályázat benyújtása a közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítésére Akadálymentesítés engedélyeztetései, végrehajtása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Benyújtott pályázat támogatottságának hiánya, csökkentésének eszköze: a pályázat kiírását követően azt haladéktalanul be kell nyújtani
Szükséges erőforrások	40 millió forint

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési terve (HEP IT)

**A 2015. évi felülvizsgálat megállapítása szerint a fenti pontban szereplő adatok tekintetében az alábbi 2. Összegző táblázat- a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési terve (HEP IT) a mérvadóak.*

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzet-elemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Felzárkóztató oktatás	Képzettség hiánya, alacsony iskolázottság	Munkába állás elősegítése, nő a magasabb iskolai végzettségűek száma	Biztosított	Képzésben való részvétel szervezése, felzárkóztatás szervezése	Polgármester, Család-gondozó	2018. december 31.	Képzett munkanélküliek munkába állása /sikeres vizsgát tevők/	50 millió forint, pénzügyi	Működési költségvetés
2	Helyi Közfoglalkoztatás növelése	Munkalehetőség csak a közfoglalkoztatás /szinte/	Nő a közfoglalkoztatásban részt vevők száma	Biztosított	Közfoglalkoztatás növelése	Polgármester	2018. december 31.	Részt vevők száma nő	50 millió forint, pénzügyi	Működési költségvetés
3.	Felelősségteljes Gyermek állandás	Megélhetési gyermekváltás szemléltetése	Szemléltetés		Foglalkozás sorozat szervezése	Polgármester	2018. december 31.	Részt vevők száma nő	Pénzügyi, humán	Pályázat
4.	Egészségügyi Szűrővizsgálatok	Az egészségügyi állapot romló tendenciája	Az egészségügyi állapot javítása	Egészségterv	Szűrővizsgálatok szervezése	Háziórvos, védőnő	2018. december 31.	Részt vevők száma nő	Pénzügyi, humán	Pályázat
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Tiszaszüli Tanoda megszervezése	Sok a nehéz körülmények között nevelkedő gyermek	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek	Biztosított	Tiszaszüli Tanoda megszervezése	Tiszaszüli Gyermekekért Alapítvány	2018. december 31.	A programban sikeresen részt vevők száma /sikeresen részt vevők száma/	50 millió forint, pénzügyi	Pályázat

			mekek fel- zárkóztatása			ratórium elnöke		keres fel- vételi, megszer- zett szak- mák/		
2.	Pályavá- lasztási tanács- adás, mentálhi- giénés foglalko- zások szervezé- se	Egyre több a motiválatlan gyermek	Nő a to- vábbtanulási arány, a to- vábbtanulók száma	Biztosított	Pályaválasz- tási rendez- vények, fog- lalkozások száma	Polgár- mester	2017.jú- nius 30.	Részt ve- vők szá- ma nő	Pénzügyi, humán	Pá for
3.	Nyári napközi	A nyári étke- zés felügye- let megoldá- sa	A szabaddió tartalmas el- töltése és az étkezés biz- tosítása	Biztosított	Étkezés és nyári tábor programok- kal	Polgár- mester	2017. szeptem- ber 31.	Részt ve- vők szá- ma nő	Pénzügyi, humán, technikai	Pá for
4.	Művelő- dési Ház felújítása, akadály- mentesí- tése	Nincs fűtés, programokat nem lehet szervezni, nem akadály- mentes az épület.	Programok szervezése, kulturális élet fellen- dítése, aka- dálymente- sítés.	Biztosított	Programok szervezése, kivitelezés.	Polgár- mester	2020. de- cember 31.	Progra- mok szer- vezése, kulturális élet fellen- dítése, akadály- mentesí- tés.	Pénzügyi, technikai, humán 50 millió forint	Pá for
III. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	Akadály- mentesí- tése	Intézmények részleges akadálymen- tesítése	Akadály- mentesítés teljeskörű végrehajtása	Biztosított	Akadálymen- tesítés teljes- körű végre- hajtása	Önkör- mányzat Polgár- mester	2017. decem- ber31.	Közüntéz- mények teljeskör- rűakadálymen- tesítetttsé- ge	40 millió forint, pénzügyi	Pá for
2.	Nyilván- tartás a fogyatékkal élőkről	Nincs a tele- pülésen nyil- vántartás a fogyatékkal élőkről	Adatbázis kialakítása	Biztosított	Adatgyűjtés, nyilvántartás rendszerezé- se	Polgár- mester	2018. de- cember 31.	Adatbá- zisban szereplők száma	Pénzügyi, humán	Pá for
IV. A nők esélyegyenlősége										
1.	Családter- vezési problé- mák, ko- rai gyer- mek vállalás	Családterve- zési problé- mák, korai gyermek vállalás	Családterve- zési problé- mák vissza- szorítása	Biztosított	Foglalkozás sorozat	Polgár- mester	2017. december 31.	Részt ve- vők szá- ma nő	Pénzügyi, humán	Pá for
2.	Felzár- kóztató oktatás	Alacsony is- kolázottság	Nő a maga- sabb iskolai végzettségű- ek száma	Biztosított	Felzárkóztató oktatás szer- vezése	Polgár- mester	2018. december 31.	Részt ve- vők szá- ma nő	Pénzügyi	M üg po mo
3.	Családbar- rát mun- kahely	Nevelési in- tézmenyek nyitvatartása nem igazodik a munkaidő- höz /szüne- tek/	Nő az elhe- lyezkedni tudó nők száma	Biztosított	Intézmények nyitvatartásá- nak felül- vizsgálata	Polgár- mester, Nevelési intézme- nyek ve- zetői	2020. jú- nius 30.	Nő a fog- lalkozta- tásban résztvevő nők szá- ma	Humán	For tos örz jék
4.	Alap és OKJ-s képzések	Szakképzett emberek biz- tosítása. Ala-	Szerződés- ek, Köz- foglalkozta-	Biztosított	Képzések szervezése	Polgár- mester	2017. de- cember 31.	Sikeres képzésbe való be-	Pénzügyi, humán	M üg po

	felkutatása a munkaerőpiaci igényekhez.	csony iskolázottság csökkentése.	tás, Éves Képzések, szükséges szakmák a helyi viszonyokhoz mérten.					vonás.		mo
V. Az idősek esélyegyenlősége										
1.	„Apáról-fíúra” meesterségek átadása	Helyi hagyományos szakmák ki-halnak	A fiatal korosztály részvétele a helyi szakmák elsajátításában	Biztosított	Foglalkozás sorozat szervezése	Polgármester	2018. december 31.	Résztevők száma nő.	Pénzügyi, humán	Páfor
2.	Nyugdíjas Klubban történő alacsony részvétel	Kulturális programok hiánya, Nyugdíjas Klubban történő alacsony részvétel	Kulturális és egészségügyi programokhoz való hozzáférés megteremtése	Biztosított	Erőforrások felmérése, Források megteremtése.	Polgármester	2015. december 31.	Nő a létrejött programok száma, érdeklődési mutató nő.	Pénzügyi, humán	Páfor
3.	Jelzőrendszeres segítségnyújtás kibővítése	Jelzőrendszeres segítségnyújtás kibővítése/ nagyobb részvétel miatt/	Gyors segítségnyújtás .	Biztosított	Erőforrások felmérése, Források megteremtése.	Polgármester .Önkormányzat által kijelölt személy.	2018. december 31.	Nő a jelzőrendszeres segítségnyújtás résztvevői száma	Pénzügyi, humán, technikai	Páfor

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

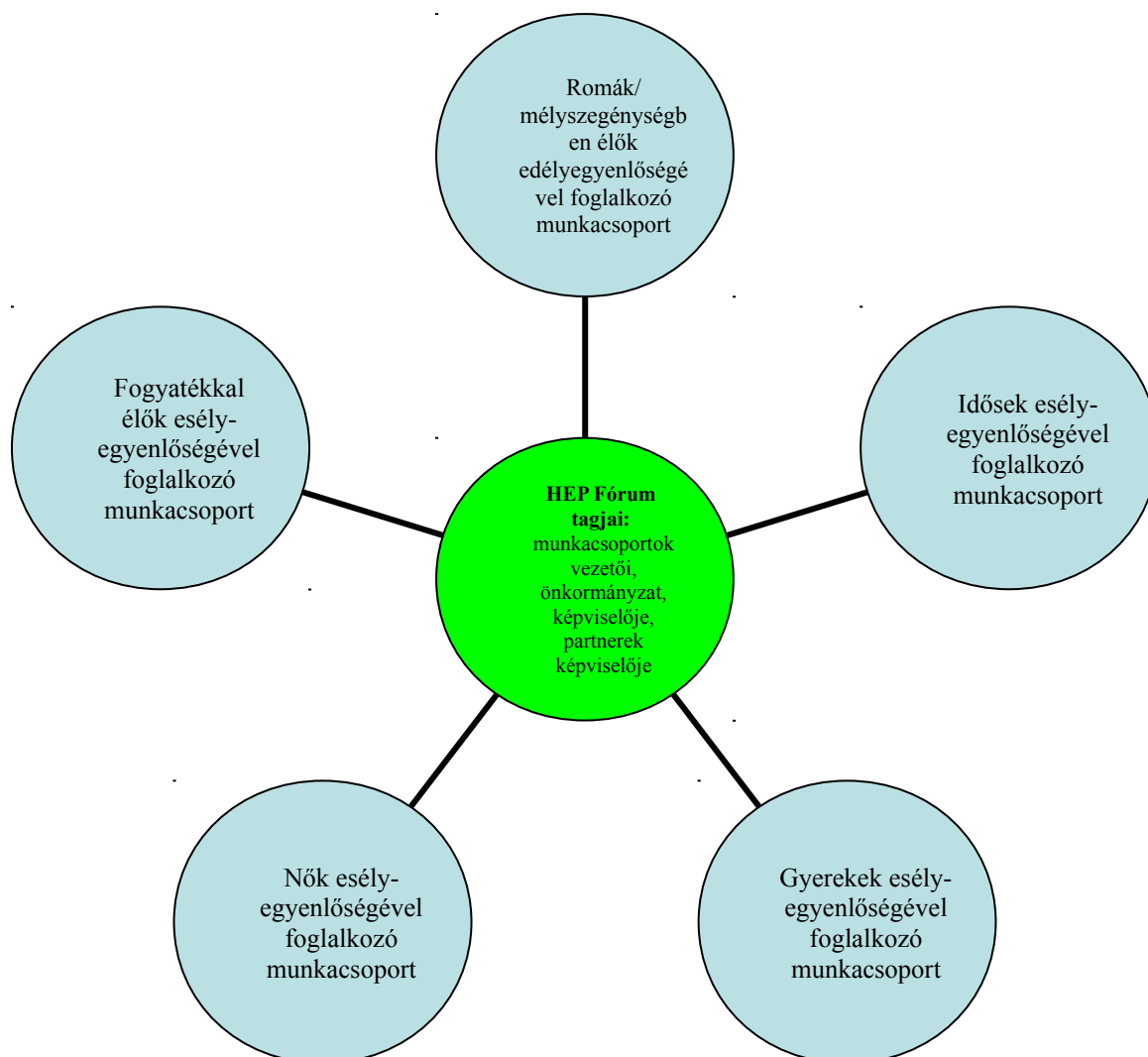
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- ✓ az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- ✓ annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- ✓ a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- ✓ az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- ✓ az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- ✓ a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Pollák Tibor polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen

- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Tiszasüly Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tiszasüly Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum: Tiszasüly, 2015. augusztus 31.

.....
Pollák Tibor
polgármester

.....
Dr. Varga Zoltán
jegyző

A Tiszasüly Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tiszasülyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat	
Chiovini Ferenc Kolping Katolikus AMI Általános Iskola	
Vackor Óvoda	
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	
Védőnői Szolgálat	
Háziorvosi Szolgálat	
Nyugdíjas Klub	

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Turó Sándor RNÖ elnök	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Majercsik Zoltán igazgató	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Tibádné Nagy Zsuzsanna óvoda vezető	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Litkei Tamásné családsegítő Bettenbuk Éva védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Dr Molnár András háziórvos	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Nagy Szilveszterné Nyugdíjas Klub vezető	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.